

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

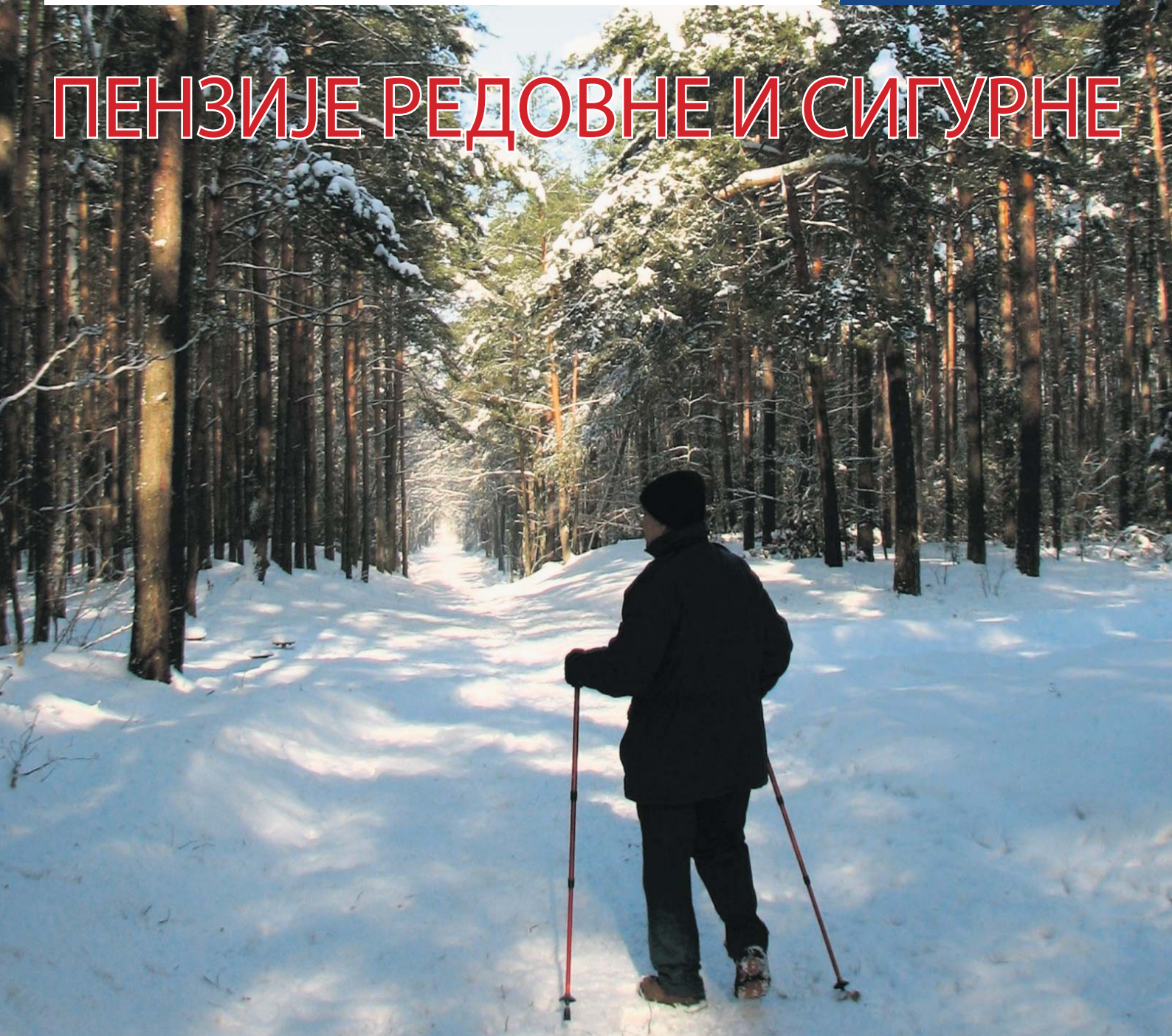
ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Реално је очекивати да се на Србију неће прелити талас пензијске кризе који је захватио Европу, каже Иван Мимић, финансијски директор Фонда ПИО

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ПЕНЗИЈЕ РЕДОВНЕ И СИГУРНЕ

**ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање**

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Миlena Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Умноштву најразличитијих мејлова и порука што непрестано круже интернетом, и често до нас дођу и више пута, право освежење је била ова, недавно пристигла на адресу „Глас осигураника“. Непознати аутор је очигледно имао потребу и инспирацију да своја углавном луцидна запажања на тему „Како да знаш да си пореклом из Србије“ подели са васколиким читатељством, те их и ми делимо са вама. Духовите цртице такорећи без грешке описују многе добро нам познате животне ситуације, те је, изгледа, наше колективно искуство веће него што мислимо. Аутор, додуше, на крају примећује да је све то смешно само нама, и да би странцима, када бисмо покушали да им објаснимо, вероватно било врло чудно.

Почев од тога да се у свакој нашој кући ракија сматра за изузетан медикамент који се користи за лечење свих болести, за масажу, за прославе у свим приликама, чак и за брисање прашине. А често се пије и пре доручка, за „циркулацију“. Да ли има ико, пита се аутор, кога маме нису научиле да „промаја убија“ (нарочито лети, у препуном аутобусу) и да, кад дремнеш поподне, обавезно нешто пребацаш преко стомака. Даље, наводи, у

Србији је нормално да на свом сопственом венчању познајеш само трећину гостију и имаш бар једног рођака с којим твоја породица не говори. Да се векна хлеба поједе за ручак, а да недељу дана после славе, Божића, Ускрса још има сарме.

Да заувек живиш са мамом и татом. Да ти, стога, родитељи стално говоре: „Докле год живиш у мојој кући, биће како ја кажем!“ Да су оба родитеља до школе морала да пешаче боси по снегу, по пет километара узбрдо. У оба правца. Преко камења...

Да се ујутру бориш да уђеш у аутобус и да си бар једном из њега морао да изађеш да би умакао контроли. Да имаш рођаке који се стално жале да немају пара а често путују у иностранство и носе само фирмирану гардеробу. Да немаш посао, а возиш BMW...

Да свако има безброј кумова и да сваког у околини назива „братором“, без обзира на то ко је у питању. Да мислиш да је углавном све нека завера и збијаш шале на рачун сопствене трагедије. Да живиш у земљи где је батина „из раја изашла“. Да ћеш од сутра „окренути лист“ и почети да радиш све оно што те данас мрзи...

Ми смо се препознали. А ви?

М. Јовановић

Храна са душом

Туристичка организација Србије искористила је прошлогодишњи Сајам туризма у Лондону (од 7. до 10. новембра) да у својој понуди за 2012. годину представи аутохтоне производе српске традиционалне кухиње и промотивним филмом под насловом Храна са душом (Soulfood Serbia) употпуни целину наше туристичке понуде (фестивали; природа Србије – Дунав, активни одмор, села, кампови; кратки одмори у градовима; културне руте и сл.).

Реч је о гастрономским специјалитетима који имају или треба да добију ознаку заштићеног географског порекла (пројара, гибаница, сир, кајмак, ужичка пршута, ваљевски дуван чварци и др.) а који су представљени и на Међународном сајму туризма Алпе-Адрија: Tourism and Leisure Show, у Љубљани (од 26. до 29. јануара ове године). На овом сајму је за посетиоце штанда ТОС-а организован коктел са гастрономским специјалитетима из Србије и приказан филм Soulfood Serbia.

Љиљана Черовић, из Сектора за односе с јавношћу ТОС-а, каже да је улагање у израду овогodiшњег спота и филма (у вредности око 30.000 евра) био пун погодак, јер је спот изазвао велику пажњу, како медија, тако и пословних људи који се баве туризмом. Од када се појавио на интернету, погледало га је више од петсто хиљада људи, а око сто хиљада га је поставило на своје фејсбук странице, што представља велики успех, како за ТОС, тако и за српски туризам.

Први пут ће ова нова туристичка кампања, која ће бити промовисана на 30 међународних сајмова и презентација, бити представљена и домаћој публици на Међународном сајму туризма, који ће се крајем фебруара ове године одржати у Београду.

– Жеља нам је, а то је и циљ кампање, да се апострофира храна као велики и битан део српске традиције, као препознатљива понуда за стране туристе, који су очарани нашом традиционалном трпезом – наглашава Љиљана Черовић.

Ј. МекКевит

ИВАН МИМИЋ, ФИНАНСИЈСКИ ДИРЕКТОР РФ ПИО

Исплата пензија редовна и сигурна

Ових дана је стигло упозорење Европске централне банке да су пензијски фондови широм Европе угрожени, а аналитичари предвиђају драстично смањење пензија у наредним годинама

У којој мери се овакав сценарио може догодити у Србији, питали смо Ивана Мимића, финансијског директора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање:

– У Србији пензионери заправо преживљавају реформу последњих 12 година, а свака реформа значи редуковање права и смањење расхода. Држава покушава и успева да одржи пензијски систем стабилним, пензије се редовно исплаћују, у обиму у коме је то предвиђено законом. До сада смо имали три-четири озбиљне реформе и тренутне пензије су такве какве јесу, у просеку око 23.000 динара за запослене и самосталне делатности и око 9.200 динара за пољопривредне пензионере. Исплаћују се на време и, већ годинама уназад, истом динамиком. Ми смо се пре Европе суочили с проблемом финансирања пензија и пре смо ушли у реформе пензијског система, те је реално очекивати да се на Србију неће прелити талас пензијске кризе који је захватио Европу.

Познато је да држава Србија, као гарант за исплату пензија, обезбеђује недостајући део средстава за исплату, и за 2012. годину планирано је да учешће државних дотација буде око 49 одсто. Међутим, Мимић подсећа да у структури учешћа државе има онај део који се зове обавеза државе и део који је гаранција државе. Обавеза државе односи се на социјална давања према грађанима и тај део држава мора да издваја и исплаћује, без обзира на приходе Фонда. Гаранција државе је чиста дотација за исплату пензија и она се у 2011. години кретала око 41 одсто укупних расхода за пензије.

– У 2011. години текући приходи Фонда износили су 501 милијарду динара, од чега је из доприноса и других прихода наплаћено 265 милијарди динара, а преосталих 236 милијарди динара чиниле су дотације и трансфери. Видимо да је дотација била 47,1 одсто. Међутим, у тај проценат је укључено издвајање Министарства рада и социјалне политике од 30 милијарди динара, односно

Иван Мимић

6,14 одсто, што су иначе обавезе државе. Преосталих 41 одсто били су трансфери Министарства финансија, тачније давања за покриће недостајућих средстава или гаранција државе. Ако би се од тог дела издвојила и средства која држава такође мора да плаћа за здравствено осигурање пензионера, као и дотације за финансирање пољопривредних и војних пензија, дошли бисмо до реалних 30 одсто колико би током 2012. било директно пребачено Фонду ПИО за исплату пензија. Дакле, када се финансијска средства Фонда посматрају аналитички, јасно је да је структура сасвим другачија од уобичајеног начина представљања и да је учешће државе тек неколико процената више него у земљама у окружењу – појашњава Мимић.

Површан приступ подацима РФ ПИО од стране појединих гласговорника узроковао је погрешне оцене о финансијском потенцијалу Фонда и сигурности исплате пензија, и такву информацију упутио јавности. Последица тога је узнемиреност 1,68 милиона пензионера и још већег броја осигураника – будућих пензионера.

– Наравно, то је нетачно – категоричан је Иван Мимић. – Исплата пензија ничим није угрожена. Сигурност исплате је загарантована и средства су планирана и предвиђена у тачном износу. За ову годину потребно је 278 милијарди динара да се издвоји из буџета Републике и та средства ћемо и користити. Остатак ће бити обезбеђен кроз наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. У међувремену, а почев од 1. јануара ове године, преузели смо и послове остваривања права и исплате пензија и за војне пензионере. Укупан трансфер држа-

ве повећан је за износ потребан за редовну исплату и војних пензионера, тако да одговорно тврдим да ће пензије за свих 1,68 милиона пензионера ићи редовно.

Држава располаже свим инструментима када је у питању финансирање пензија, објашњава Мимић. То финансирање зависи, пре свега, од броја запослених, односно од броја осигураника и броја корисника пензија. Тренутно у Србији тај однос није задовољавајући, износи 1:1,2, а оптимално би, по овој стопи доприноса, било 1:3. Држава је та која опредељује стопу доприноса и има инструменте за њихову наплату. Фонд може да помогне само корисним, практичним предлозима, али нема начина да битније утиче на износ доприноса и проценат наплате.

– Приликом израде буџета и финансијских планова за прошлу и ову годину, захтев Међународног монетарног фонда, што је уграђено и у Закон о пензијском и инвалидском осигурању, био је да се за 5-6 година дође до учешћа пензија у друштвеном бруто производу од око 10 одсто. Сада је то учешће код нас на нивоу 12 процената, а напомињем да је европски просек негде око 12 одсто. Ми смо Законом предвидели систем усклађивања два пута годишње, у априлу и октобру, као и зарада у јавном сектору, а начин усклађивања је такав да ће недвосмислено за 5-6 година довести пензије на овај ниво учешћа у БДП. Сигурно је да ће пензије наредних година имати мали пад, али не тако драстичан како се пише, нити какав ће бити у земљама Европске уније – тврди Иван Мимић, финансијски директор Фонда ПИО.

Г. О.

СЕКТОР ЗА МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ РФ ПИО У 2011.

Скоро 150.000 вештачења

Лекари Фонда ПИО обављају вештачење о радној способности, телесном оштећењу, потреби за помоћи и негом и другим чињеницама које су битне за права из пензијског и инвалидског осигурања.

било је 85.637 предмета (подаци за Србију без Покрајинског фонда).

Када је реч о првостепеном поступку, за оцену радне способности позитивно решених било је 9.530 предмета, а одбијених 12.077. При оцени за остваривање права за помоћ и негу другог лица, ово право су оствариле 13.654 особе, док њих 17.853, који су поднели захтев, нису успели то право и да остваре. У прошлој години је приликом вештачења телесног оштећења било 4.180 позитивно, а 4.474 негативно решених предмета, а кад говоримо о осталим правима из пензијског и инвалидског осигурања, позитивно решених предмета је 428, а негативних 191. Када је реч о подацима из другостепеног поступка, било је налаза, оцена и мишљења који су измењени: 337 (телесно оштећење), 858 (оцена радне способности), 525 (помоћ и нега другог лица), 31 (остала права из ПИО). У другостепеном поступку

потврђено је: 4.886 налаза за оцену радне способности, 756 за телесно оштећење, 6.365 за помоћ и негу другог лица, а 92 налаза је потврђено када је реч о осталим правима из ПИО. У првостепеном поступку вештачено је и за права корисника центара за социјални рад: од укупно 13.383 предмета позитивно решених је било 5.765, док је у другостепеном било 127 позитивно и 2.263 негативно решена предмета. Код оцене радне способности приликом вештачења по међународним уговорима позитивно су решена 2.133 захтева, а одбијен 1.871; код вештачења телесног оштећења било је 28 позитивних, а одбијених шест; за туђу помоћ и негу позитивних 380, а негативних 299, док је за остала права из ПИО, такође по међународним конвенцијама, било 67 позитивних и 184 одбијених, односно негативно решених предмета.

У Покрајинском фонду наводе да је при оцени радне способности, збирно у првостепеном и другостепеном поступку, било 11.315 вештачења, у остваривању права на туђу помоћ и негу укупно 18.475, а при оцени телесног оштећења лекари Покрајинског фонда обавили су 1.801 вештачење. За кориснике центара за социјални рад војвођански лекари вештачи урадили су 7.873 вештачења, а по међународним уговорима 2.971. Дакле, на територији целе Србије, лекари вештачи су укупно дали чак 142.044 налаза, оцена и мишљења.

Ј. Оцић

гурања. Поред тога, врше и вештачења по међународним уговорима. Према речима Вере Мишчевић, руководиоца Групе за административне послове у Сектору за медицинско вештачење, у прошлој години је било укупно 101.410 предмета, од тога за права за кориснике центара за социјални рад 15.773, а када је реч о правима из ПИО,

ма из пензијског и инвалидског осигурања, позитивно решених предмета је 428, а негативних 191. Када је реч о подацима из другостепеног поступка, било је налаза, оцена и мишљења који су измењени: 337 (телесно оштећење), 858 (оцена радне способности), 525 (помоћ и нега другог лица), 31 (остала права из ПИО). У другостепеном поступку

УПОТРЕБА ЕЛЕКТРОНСКИХ СЕРВИСА ФОНДА

Лако до својих података

Фонд ПИО је, још 2010. године, омогућио осигураницима електронски увид у податке матичне евиденције, односно у најважније чињенице везане за радни стаж и плаћање доприноса. Услов је само да осигураници набаве пин код, који се издаје одмах по захтеву у било којој филијали Фонда и трајно се користи. Исте године уведен је још један сервис намењен послодавцима: омогућено им је да електронским путем провере исправност и прелиминарно преконтролишу податке уписане у М-4 пријаве, који се односе на зараде запослених и доприносе за пензијско и инвалидско

осигурање. Сервиси се користе преко сајта www.pio.rs.

Укупан број послодаваца који су од априла 2010. до данас проверавали исправност својих М-4 фајлова је 10.970. Укупан број издатих пин кодова, односно приступних шифри за проверу уплате доприноса од 28. 6. 2010. до сада је 23.257. Од тога је, као што се могло и очекивати, највише приступних шифри издато у Филијали за град Београд – 7.082, и у Служби ове филијале на Новом Београду – 2.764. Затим следе филијала у Новом Саду, у којој је заинтересованим грађанима издато 1.740 пин кодова. У Панчеву је 1.160 осигураника добило сво-

ју шифру, а у Нишу је могућност да приступи сервису за увид у податке матичне евиденције Фонда

за пензијско и инвалидско осигурање добило 1.049 грађана.

Ј. Оцић

За три године више од 300 ревизија

Допринос законитости пословања, побољшању процеса и пословних активности – основни циљеви интерне ревизије у РФ ПИО

Интерна ревизија је нормативно успостављена у Фонду ПИО 2007. године, а од септембра прошле године обавља се кроз Сектор за интерну ревизију. Овај сектор је функционално и организационо независан, постоји само у Дирекцији Фонда и практично испитује и оцењује пословне активности на нивоу читавог РФ ПИО, каже за „Глас осигураника“ Нада Метикош, директор Сектора за интерну ревизију.

– У оквиру Сектора функционишу два одељења: Одељење за интерну ревизију финансијско-рачунодствених послова и Одељење за интерну ревизију исплата пензија и новчаних накнада (које обавља ревизију послова из функције Фонда). Основни акт нашег функционисања је Повеља интерне ревизије, која поставља оквирна правила, принципе, одговорности и правце деловања интерне ревизије у Фонду – објашњава директорка Метикош.

Улога интерне ревизије је да кроз систематичан и дисциплинован приступ у сагледавању пословања пружи руководству стручно и професионално мишљење о функционисању система финансијског управљања и контрола у Фонду.

Основни циљеви интерне ревизије у Фонду су да својим радом допринесе усклађености пословања са важећим прописима, интерним актима и упутствима; повећању

Нада Метикош

одговорности у трошењу средстава и управљању имовином Фонда; подизању квалитета у обављању послова и установљењу одређених правила и процедура у раду; повећању економичности и ефикасности у постизању постављених циљева и др.

– Континуираним ревидирањем свих функција и процеса пословања и успостављених контрола, сачињавањем извештаја и давањем препорука за отклањање утврђених слабости у раду, интерна ревизија помаже руководству Фонда у подизању нивоа законитости пословања кроз правилну примену важеће регулативе и доследну примену донетих интерних писаних правила и успостављених процедура у самом Фонду. Циљ рада овог сектора је да допринесе законитости, економичности и ефикасности пословања – појашњава наша саговорница.

За протекле три године у Фонду је обављено више од 300 ревизија и дато око 70 препорука за отклањање слабости у раду, унапређење постојећих контрола и успостављање нових, недостајућих контрола (доношење недостајућих упутстава, као и прилагођавање и побољшавање постојећих упутстава за рад).

– Квалитетна упутства и инструкције за рад, усклађени са важећом регулативом, умногоме олакшавају рад запосленима, смањују појаву грешака, обезбеђују јединствен приступ и ефикаснији рад на нивоу Фонда. Ревизија ради на томе да давањем препоруке смањује ризике у пословању, подстиче успостављање контролних механизма тамо где они нису успостављени, и њихово унапређење, уколико не функционишу на прави начин – наглашава Нада Метикош, директор Сектора за интерну ревизију у Дирекцији РФ ПИО.

В. Анастасијевић

ЗА НАРЕДНА ТРИ МЕСЕЦА

Више основице осигурања

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од уплате за фебруар важе нове основице осигурања које су за 3,49 одсто више од досадашњих (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Допринос за пензијско-инвалидско осигурање је 22 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 4.289,56 до 61.278,80 динара. Ови износи примењиваће се на уплате за фебруар, март и април ове године.

Да подсетимо, пензијски стаж по члану 15 себи могу уплаћивати сви они који нису у радном односу. Износ који једном одаберу за уплату грађани могу мењати у зависности од својих платежних могућности, с тим што за промену основице треба благовремено да поднесу захтев на шалтеру филијале Фонда ПИО којој припадају.

В. А.

ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ОД 1. ФЕБРУАРА ДО 30. АПРИЛА 2012. ГОДИНЕ			
Основице	%	Од просечне зараде	22%
1	35	19.498	4.289,56
2	40	22.283	4.902,26
3	54	30.082	6.618,04
4	65	36.210	7.966,20
5	80	44.566	9.804,52
6	87	48.466	10.662,52
7	115	64.064	14.094,08
8	127	70.749	15.564,78
9	155	86.347	18.996,34
10	200	111.416	24.511,52
11	300	167.124	36.767,28
12	400	222.832	49.023,04
13	500	278.540	61.278,80

Аграрни буџет раван прошлогодишњем

Овогодишњи аграрни буџет града Крагујевца биће идентичан прошлогодишњем и износиће 92,5 милиона динара. Највише новца биће уложено у побољшање водоснабдевања на селу и уређење атарских путева, а пољопривредници ће моћи да користе и подстицајна средства и кредите.

На планирани аграрни буџет треба додати и 37 милиона динара који се из буџета Крагујевца издвајају за Градске робне резерве, па је за унапређење и развој пољопривредне производње планирано укупно 135 милиона динара.

У припреми је локални Програм развоја пољопривреде, а ускоро ће бити расписан тендер за набавку минералног ђубрива за прихрану, које се расподељује преко градске Дирекције за робне резерве. Почине и раздуживање јагњади и јуница, који су били на чувању код шумадијских пољопривредника.

Међутим, оно што оптерећује и овогодишњи аграрни буџет Крагујевца су дуговања пољопривредника на име раније одобрених кредита, која чине готово трећину овог буџета.

Онлајн предавање у Библиотеци града Београда

Предавање Дунавске мреже (DALEC) одржава се у Римској дворани Библиотеке града Београда (Кнез Михаилова 56), 1. фебруара, од 16 до 18 часова. То је друго у циклусу од пет онлајн предавања у оквиру међународног медијског пројекта „Млади и стари дуж Дунава“.

Тема предавања је „Које су вредности образовања у поднавском региону“, а предавач је др Катарина Поповић, доцент на Филозофском факултету у Београду и председник Друштва за образовање одраслих. Предавање се путем интернета преноси и слушаоцима у Немачкој, Аустрији, Мађарској, Румунији и Бугарској.

Кикинда: по 5.000 динара најугроженијима

Општина Кикинда доделила је једнократну помоћ својим најсиромашнијим житељима. Помоћ од по пет хиљада динара добило је 25 пензионера и инвалида рада, а планира се да и убудуће буде оваквих издвајања.

Прошле године новчану помоћ добило је сто пензионера са ове општине.

Пријем за учеснике Европског првенства у рукомету

Игор Павличић, градоначелник Новог Сада, примио је у Градској кући представнике репрезентација које су се на Европском првенству у рукомету такмичиле у Новом Саду. Пријему су присуствовале и судије, делегати, представници Европске рукометне федерације, као и чланови локалног организационог одбора.

Регрес пољопривредницима

Регистрованим пољопривредним газдинствима у 2010. години исплаћено је на име регреса близу 15 милијарди динара. Прошле године исплаћено је око пет милијарди динара на име регреса за ратарску производњу, и то у износу од 14.000 динара по хектару за све оне који имају до сто хектара земљишта.

На овај начин измирене су обавезе према пољопривредницима, и то најпре за ратаре који имају до 30 хектара, а након тога и за оне који имају до 100 хектара земљишта.

Овогодишњи аграрни буџет износи око 30 милијарди динара и ресорно министарство ће ускоро изаћи са новим мерама и уредбама које ће подстаћи пољопривредну и индустријску производњу. Подсећамо, на основу Закона о буџету за 2012. годину, Влада Републике Србије је усвојила Уредбу која је основ да пољопривредним произвођачима буде исплаћен преостали новац на име регреса за ратарску производњу за 2011. годину, у износу од 14.000 динара по хектару.

Просечна плата у децембру 43.887 динара

Просечна нето зарада у Србији у децембру 2011. била је 43.887 динара (414 евра), што је реално више за 15,2 одсто, а номинално за 14,4 одсто него у новембру, објавио је Републички завод за статистику (РЗС).

Како се наводи у саопштењу Завода, просечна бруто зарада у Србији, са порезом и доприносима, исплаћена у децембру 2011. била је 61.116 динара (577 евра), што је реално за 15,6 одсто, а номинално за 14,8 одсто више него у претходном месецу. Зараде су у евре прерачунате према званичном курсу Народне банке Србије на дан објављивања података, 25. јануара 2012.

Према подацима РЗС, у Србији је децембарска нето зарада била реално за 3,6 одсто, а номинално за 10,9 одсто виша него у истом месецу 2010.

Бруто зарада у децембру 2011. била је реално за 3,9 одсто виша него годину дана раније, а номинални раст просечне бруто зараде био је 11,2 одсто.

Исплата пензија

Исплата другог дела децембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 25. јануара.

Бившим пољопривредницима други део пензија за децембар исплаћен је 20. јануара. Истог дана други део децембарских примања добили су и војни пензионери.

Пензионери самосталних делатности примиће своје целе јануарске пензије 3. фебруара.

Трстеник: помоћ пензионерима

Општина Трстеник помагаће током ове године пензионерима који најтеже живе. Планирано је да најугроженији мештани ове општине добију по 3.000 динара. Према последњим подацима надлежних, на овом подручју има око 800 таквих пензионера.

Општина Трстеник ће помоћи и породиљама додељујући им једнократну помоћ од 10.000 динара, а посебно ће бити стимулисане жене са више деце.

Београд добио Службу хитне помоћи за животиње

Главни град је добио Службу хитне помоћи за животиње, прву у земљи, која ће, по угледу на светске, пружати ветеринарску помоћ пре свега напуштеним животињама, али и власничким којима је неопходна хитна интервенција. Служба функционише при Амбуланти за мале животиње Ветеринарске установе „Ветерина Београд“, у Булевару деспота Стефана 119.

Поред сале за хитне интервенције и постоперативног блока, ова установа располаже квалитетним ветеринарским кадром, а поседује и комплетно опремљена теренска возила и најсавременије апарате, попут ултразвучног за дијагностику, рендгена и апарата за развијање рендген филмова. Поседује и хируршки сто са електричним подешавањем висине, рефлектор, инхалациону анестезију, опрему за мониторинг, ЕКГ, аутоклав стерилизатор, електроскалпел. Видеоскоп знатно олакшава рад ветеринара приликом прегледа животиња, а возило хитне помоћи има и два носила за превоз повређених животиња.

Број телефона хитне помоћи за животиње је 062/8090-333, радним данима од 8 до 16 часова. Отварањем ове службе испуњено је обећање дато Београђанима пре три године, када је град преузео надлежност над „Ветерином Београд“.

Крагујевац: светосавски пакетићи за основце

Уочи школске славе, Светог Саве, основци из школе „19. октобар“, у крагујевачком насељу Маршић, добили су пакетиће. Поклоне су им послали вршњаци из Велике Британије, посредством Градске управе за социјалну политику и друштвену бригу о деци и Удружења грађана „Љуби ближњег свог“.

Ове године стигло је 150 пакетића, а добили су их ученици нижих разреда из двојених одељења Основне школе „19. октобар“ у селима Цветовевац, Доње Комарице, Ботуње и Корман. У поклонима које су вршњацима за српску школску славу прикупљали малишани из Велике Британије било је свега, од школског прибора, шалова и рукавица до играчака. Малишани су у знак захвалности припремили приредбу.

Могућност образовања код куће

Новим Законом о основном образовању и васпитању, који би у Скупштини Србије требало да се нађе по хитном поступку, предвиђено је и школовање на даљину. Наиме, овим законом је предвиђено да родитељ има право да свом детету организује наставу код куће, а то право важи и за ученике са сметњама у развоју.

Родитељ ће бити у обавези да до краја наставне године писмено обавести школу коју дете похађа о евентуалној намери да се оно од следеће школске године образује у свом дому. Школа је дужна да организује полагање разредних испита из свих предмета, у складу са наставним планом и програмом за одређени разред, а ученицима ће се издавати уверење о положеном испиту. Ученици са сметњама у развоју похађају основну школу заједно са осталим ђацима, а када је то у њиховом најбољем интересу, у школи за ученике са сметњама у развоју. И ови ђаци, према предлогу новог закона, имају право на индивидуални образовни план.

Постојаће и могућност организовања ученичких задруга да би деца стекла одговорност и радне навике и лакше се професионално усмерила. Школа ће моћи да пружа и услуге продаје производа из задруге, као и школског прибора и опреме.

СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА И ЕКОНОМСКА КРИЗА

Реформе гладноме не верују

Новим Законом о социјалној заштити, усвојеним прошле године, предвиђена су већа социјална давања, али је у Србији повећан и број оних којима је помоћ неопходна. У 2011. години број сиромашних становника је порастао, а месечно има око 1.300 нових корисника социјалне помоћи. Материјална помоћ је, према подацима из априла прошле године, исплаћивана за 183.331 корисника, дечији додатак је примило 199.625, а родитељски додатак 61.499 корисника. Основни додатак за помоћ и негу другог лица у систему социјалне заштите исплаћен је у истом месецу за 19.521 корисника, а увећани додатак туђе помоћи за 13.649 особа. Центри за социјални рад брину о 598.156 најугроженијих, а недостатак већине центара је што сваки радник у просеку брине о скоро 200 корисника. Центар у Бору, на пример, брине о 623 корисника, док једнократну новчану помоћ прима 215 особа.

Према новим законским решењима, већа новчана примања претежно се односе на домаћинства са више чланова у којима су сви неспособни за рад, као и на самохране родитеље. Месечна социјална давања за радно неспособног појединца износила су око 6.000, а за вишечлано домаћинство око 14.000 динара, а сада су 7.251 и

21.000 динара. У Закон о социјалној заштити уведени су и нови корисници – жртве насиља у породици, жртве злостављања, занемаривања, самозанемаривања, трговине људима, а повећан је и број услуга у локалној заједници. У односу на систем социјалне заштите из периода социјализма, Закон је другачије уређен, те се, поред јавних институција социјалне заштите, као пружалац услуга јављају приватни капитал и удружења

грађана, односно невладине организације.

У већини општина, поред новчаних износа, услуга народних кухиња и другог, уручују се пакети онима који су остварили право на социјалну помоћ. Материјално најугроженијима додељују се намирнице, средства за хигијену, одећа, обућа или огрев. Општине, такође, помоћ у природи дају особама које су у изразито тешким околностима. Реч је о грађанима који су претрпели последице елементарних непогода, којима је престао смештај у породици или дому, затвореницима који су тек одслужили казну. Општина Чачак додељује и помоћ у храни и средствима за хигијену онима који болују од тешких болести, особама са инвалидитетом, непокретнима, напуштеној деци. У Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Ваљеву, Врању и још неким градовима, у становима који су власништво локалне самоуправе бесплатно станују посебно угрожени грађани. Они су у неким случајевима ослобођени

плаћања комуналија, а некада их плаћају делимично или у целини.

Помоћ за децу и мајке

Већи број градова и Покрајина Војводина увели су, уз родитељски додатак који даје Република, специфичне облике помоћи за мајке. Неке врсте помоћи се дају свим породиљама, без обзира на број рођене деце. Друге врсте се односе на први порођај, или на близанце, било да су двојке или их има више. Локалне самоуправе предвиделе су посебне новчане поклоне за мајке које су се у календарској години прве породиле на тој територији. За ђаке из веома сиромашних породица почетком сваке школске године више локалних самоуправа додељује опрему за школу.

У главном граду незапослена породиља једнократно добија 50.000 динара, а запослена 25.000 ако породица има месечна примања нижа од 10.000 динара по члану, укључујући и новорођенче. Кроз пројекат „Београдски беби клуб“ све бебе рођене у Београду и њихове маме добијају поклон пакет, вредан око 12.000 динара, са свим стварима које су им потребне у првим данима.

У Лозници се једнократна помоћ исплаћује за прва четири детета у породици и износи од 8.500 до 12.750 динара. И у Нишу породиље добијају пакет с опремом за бебу, вредан до 30 одсто просечне нишке нето зараде. У Панчеву незапослена породиља добија једнократну помоћ, а њихове бебе пакет. Помоћ за прворођено дете је најчешћи облик помоћи мајкама и признаје се за сваку бебу рођену у првом порођају. У Војводини се једнократно исплаћује 30.000 динара по детету, а уз то у Новом Саду, на пример, мајка добија још 15.000, а у Суботици 5.000 динара. Град Ниш даје 20.000 динара за свако дете, Крагујевац 30.000, а Краљево четвртину просечне ре-

публичке плате. Покрајина Војводина даје једнократну суму за рођење близанаца, тројки и четворки. Мајке близанаца су у 2010. добијале по 400.000 динара, а мајке тројки и четворки по 600.000 динара. У Београду се помоћ за родитеље тројки, четворки, петорки, шесторки и дуплих близанаца добија сваке године до пунолетства, односно до двадесет шесте године, ако су на редовном школовању. Зависно од узраста деце, давање годишње износи од две до пет просечних београдских зарада. Град Ниш породицама с дуплим близанцима, тројкама и четворкама сваког месеца даје једну просечну нишку плату, а за почетак школске године и такозвану 13. плату, све док деца не наврше 19 година. У Новом Пазару се мајкама које су одједном родиле више деце једнократно исплаћује 20.000 динара за сваку бебу.

Социјална помоћ у ЕУ под знаком питања

Некада су земље Европске уније важиле за државе социјалног благостања. Нажалост, данас је ситуација сасвим другачија. У свету влада све већа незапосленост, нема нових и великих инвестиција, становништво је све старије, продубљују се економске неједнакости.

Познато је да систем социјалног осигурања, према немачком моделу, покрива незапослене, здравство, пензије, болести, помоћ и негу, трудничко боловање и дечији додаток. Тако, на пример, незапослени који нема деце добија 60 процената последње нето зараде, ако има децу испод осамнаест година 67 одсто, с тим што се та помоћ исплаћује од 90 до 360 дана, у зависности од година старости и висине претходног осигурања. Социјална финансијска помоћ се добија ако је особа радила без прекида више од две године. Дечији додаток се исплаћује месечно за дете до осамнаест, односно, ако је незапослено, од двадесет једне до двадесет седам година ако је на вишем школовању. Примања се повећавају за треће и наредно дете. Помоћ добијају деца са посебним потребама до двадесет седме године и ако годишњи

приход породице није већи од 7.680 евра.

Број сиромашних у Европској унији је и даље велики (око 115 милиона или 23 одсто становника ЕУ у 2010. години било је изложено ризику од сиромаштва). Додуше, нису сви грађани ЕУ на исти начин изложени том ризику – Бугари и Румуни, на пример, суочавају се са озбиљним падом животног стандарда, док у Мађарској, Чешкој и Словачкој на осиромашење и искључивање из друштва различитих група становништва утиче више фактора. Криза појачава притисак и на европски социјални модел, али се ипак очекује да ће системи социјалне заштите

опстати, мада ће издвајања бити усмерена искључиво на оне којима је помоћ најпотребнија.

У Француској се спроводи пензијска реформа, а влада најављује да ће социјална давања породици (дечији додаток, на пример) бити мања него до сада; у Ирској је смањена помоћ у области здравства и становања; у Португалији ће издвајања за помоћ породици бити мања за 25 одсто; у Шпанији је укинута помоћ за новорођену децу, а у Италији се социјална помоћ у целини смањује. Слично је и у Енглеској и Грчкој, што у већини земаља изазива жестоке протесте и масовна окупљања грађана, чак и промену власти.

Сиромаштву и искључености из друштва посебно су изложене старије особе, самохрани родитељи, студенти, особе са инвалидитетом и домаћинства са малим бројем запослених.

У скандинавским земљама су накнаде незапосленима другачије регулисане, па је у Шведској социјална помоћ незапосленима максимално 680 круна на дан (око 8.150 динара), а током првих 200 дана незапослени прима 80 одсто својих примања у последњих 12 месеци. Од 201. до 300. дана прима 70 процената, а од 301. до 365. дана 65 одсто остварене зараде. То за првих 100 дана износи 10.000 круна, или 1.100

две недеље. Слично је и у Великој Британији и Аустрији.

Социјална давања ван Европе

У Европи је било знатно лакше остварити социјалну помоћ него у Америци, где су много ригорознији у остваривању овог права – раније су незапослени у САД добијали око 40 одсто последње плате, у периоду до три године, а сада је давање сведено на шест месеци. У свим државама САД су различити закони и готово је немогуће добити социјалну помоћ или она износи до 27 одсто просечне зараде. Евентуална помоћ се може остварити у виду маркица за намирнице којима истиче рок трајања.

У Аустралији помоћ незапосленима се дотира из пореза на доходак грађана, па се, на пример, додаток за младе исплаћује од шеснаесте до двадесете године живота. Малолетници који живе са родитељима добијају 91,60 аустралијских долара недељно, они до двадесете године 110,15, док они који не живе са родитељима добијају сваке недеље по 167,35 аустралијских долара. За незапослене који су пријављени исплаћује се и тзв. додаток за нови почетак, у износу од 228 аустралијских долара двонедељно.

На Новом Зеланду социјалну помоћ за незапослене исплаћује министарство за социјални развој, а добијају је сви незапослени, и они који су обучени а тренутно су без посла. Износ накнаде зависи од година старости, брачног стања, броја деце. Тако, на пример, слободне особе без деце од двадесет до двадесет четири године старости добијају 167,83 долара, а самохрани родитељ 288,47 аустралијских долара недељно.

Притисак који најмоћнија економска сила, САД, врши на целу Европску унију, као и на сиромашне земље света, прети да изазове велика неслагања са ригорозним мерама штедње социјалних давања, а у појединим земљама се грађани већ оштро противе. Нарочито угрожене категорије становништва су млади, сви незапослени и пензионери.

Јелена Оцић
Јасмина МекКевит

АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА У ВОЈВОДИНИ ЗА 2012. ГОДИНУ

Програми доказани у пракси

Очекује се да ће укупна средства за реализацију програма и мера запошљавања у Покрајини износити око 900 милиона динара

Влада Војводине је у јануару усвојила Предлог Акционог покрајинског плана запошљавања за 2012. годину, који је претходно прихваћен на Покрајинском савету за запошљавање. План представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања, а усклађен је и са националним Акционим планом запошљавања како би са та политика доследно реализовала на нивоу целе Републике Србије.

Акциони план за Војводину заснован је на два принципа, од којих је један наставак добре праксе да свако новоотворено радно место у Војводини буде субвенционисано са 130.000 динара, односно са 160.000 динара за оснивања радње или предузећа. Други принцип подразумева наставак оних програма који су се у претходном времену показали као успешни у супротстављању проблемима које је проузроковала економска криза. Тако ће покрајинска администрација наставити са подршком програма самозапошљавања и новог запошља-

вања, а активираће поново и програме јавних радова и приватништва. Такође, подршка ће бити упућена и отварању Центра за обуку незапослених лица током марта у Новом Саду.

За реализацију Акционог плана из буџета Покрајине биће издвојено 316 милиона динара. Од тих пара, 126 милиона динара биће одвојено за удруживање са средствима војвођанских општина и градова, која ће они издвојити како би заједнички реализовали ове програме. Очекује се да ће, заједно са парам из буџета Републике, укупна средства за реализацију програма и мера запошљавања у 2012. години у Покрајини износити око 900 милиона динара.

Према речима Мирослава Васина, покрајинског секретара

за рад, запошљавање и равноправност полова, ова средства биће довољна да се очува постојећи ниво запослености у Војводини. Он је упутио и званичну препоруку послодавцима да у 2012. години, у случају економских потешкоћа, најпре примене мерескраћеног радног времена и коригованих зарада, пре отпуштања радника. Васин је нагласио да ће његов секретаријат, у оквиру финансирања програма јавних радова, фаворизовати оне о неговатељству, где се кроз радно ангажовање великог броја незапослених пружа помоћ старим, немоћним и болесним лицима. Васин је истакао да су средства Секретаријата усмерена и на програм запошљавања приправника зато што се тај програм већ пока-

зао као изузетно ефикасан. Тако је, рецимо, у 2009. години око 47 одсто младих људи остало у радном односу и наставило да ради након истека приправничког стажа.

Владимир Срдић, директор Покрајинске службе за запошљавање, истакао је да је прошле године у Војводини са евиденције Националне службе за запошљавање запослено 47.000 лица, а кроз субвенције су отворена 9.724 радна места. Срдић очекује да ће у овој години бити бољих резултата и у запошљавању особа са инвалидитетом, пошто их је у 2011. у Војводини запослено 1.335, од тога 516 кроз мере за подстицај запошљавања особа са инвалидитетом.

Мирослав Мектеровић

У Војводини око 200.000 незапослених

На евиденцији Покрајинске службе за запошљавање, на крају новембра 2011. године у Војводини је било пријављено 199.872 незапослених, од тога 102.768 жена, односно 51 одсто. Највеће учешће у регистрованој незапослености, посматрано према годинама старости, имају особе од 25 до 29 година (12,87 одсто) и од 45 до 49 година (11,95 процената). Посматрано према степену стручне спреме, највише незапослених је са првим степеном стручне спреме – 63.987 (32,01 одсто), те са четвртим степеном, којих има 53.603, односно 26,82 процента. Дугорочно незапослених је 117.199 (58,64 процента), од чега је 63.045 или 53,79 одсто жена. Просечна дужина тражења посла у Војводини је 3,2 године.

Јавни позив општинама

Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова расписао је у јануару јавни позив за подношење захтева јединица локалне самоуправе на територији АП Војводине за суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања. Рок за пријаву био је 31. јануар, а општине и градови добили су шансу да, у складу са својим локалним плановима запошљавања, конкуришу за укупно 126 милиона динара ради спровођења програма за запошљавање приправника или стручне праксе, за јавне радове и за додатне обуке и образовање.

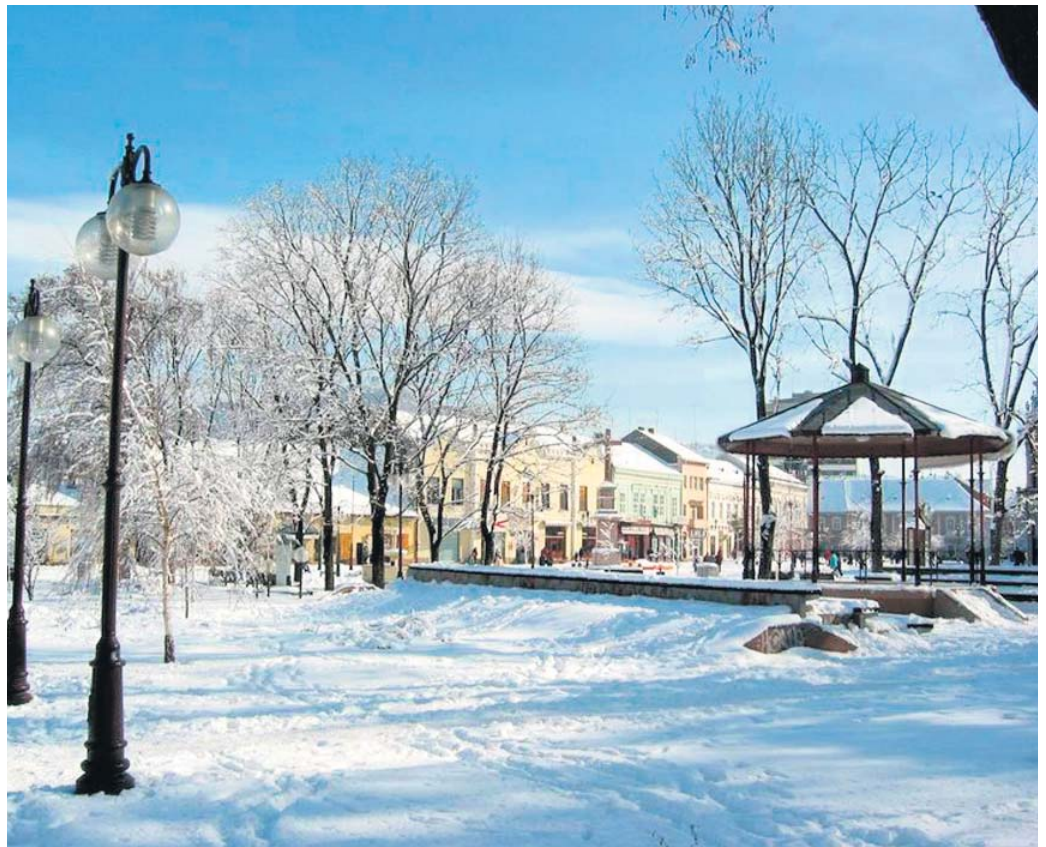
Кориснике шаљу у бању

Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију и Управни одбор Геронтолошког центра Вршац дали су сагласност и подржали одлуку руководства ове установе да на бесплатан опоравак и рехабилитацију у Бању Кањижу по шаље 38 својих корисника.

По речима Татјане Даничић, директорке Центра, они су у пратњи запослених – медицинске сестре, лекара, неговатељице и радног терапеута, од 13. до 21. јануара боравили у Специјалној болници у Бањи Кањижи. Тамо су о трошку Геронтолошког центра Вршац, осим смештаја, имали обезбеђен и комплетан програм рехабилитације у складу са здравственим стањем и потребама које имају.

С друге стране, ова установа је у створеном вишку капацитета, док су корисници боравили у бањи, угостила новинаре из Хрватске и Словеније који су у том периоду извештавали о Европском првенству у рукомету.

М. Мектеровић

ПОДСТИЦАЈ ЗАПОШЉАВАЊУ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Центар за професионалну рехабилитацију и запошљавање

Према евиденцији Националне службе за запошљавање, у 2011. години у Војводини је запослено 1.335 особа са инвалидитетом (ОСИ).

Спровођењем Закона о запошљавању и рехабилитацији особа са инвалидитетом смањила се незапосленост ове категорије људи, мада је дискриминација код запошљавања и даље присутна. С друге стране, крајем прошле године, у склопу Националне службе за запошљавање, у Новом Саду је отворен Центар за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ. То је место где послодавци и особе са инвалидитетом могу да добију све потребне ин-

формације о заснивању радног односа. Градска управа за привреду Новог Сада, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, у оквиру пројекта „Повећање запошљивости особа са инвалидитетом“, прошле године је организовала обуку за стручно оспособљавање ОСИ. Након четворомесечне обуке, 30 особа са инвалидитетом, од којих су 25 жене, оспособљено је за активно тражење посла. Сви они су, између осталог, информисани и о активностима и услугама које пружају друге организације са сврхом радног ангажовања или повећања могућности запошљавања особа са инвалидитетом.

Д. Корач

АЛИБУНАР

Скупштина Удружења пензионера

На недавној седници Скупштине Удружења пензионера Алибунара председник Данило Лалић поднео је Извештај о раду удружења за прошлу годину, као и Програм рада за 2012. годину. Секретар удружења, Панта Тапалага, поднео је финансијски извештај за 2011, као и финансијски план за 2012. годину.

Како јавља Марила Траиан, на седници се такође расправљало о сарадњи удружења са локалном самоуправом, другим организацијама и партијама, као и о раду на повећању броја чланова удружења и ПУПС-а, да би се постигао већи успех на изборима. На крају је било речи о снабдевању чланова гревом и прехранбеним артиклима, као и о могућности осигурања живота.

Д. К.

ТАБЛЕ ЗА СЛЕПА И СЛАБОВИДА ЛИЦА У ДОМУ ЗДРАВЉА „НОВИ САД“ НА ЛИМАНУ

Обавештења на Брајевом писму

Новосадски Дом здравља добио је, крајем прошле године, кроз донацију „Lions Cluba Neoplanta“, четири табле са обавештењима за слепе и слабо-виде на Брајевом писму. Табле су постављене у највећем објекту Дома здравља, на Лиману, који има све специјалистичке службе, а опремљен је специфичном медицинском опремом за особе са инвалидитетом и архитектонски је прилагођен за њихово кретање. Ове табле помоћи ће слепим и слабовидим лицима у лакшем сналажењу и кретању кроз објекат, јер су лоциране на главном улазу и на сваком спрату, код лифта.

Тамара Јаконић, из Одсека за комуникацију Дома здравља, каже да табла која је постављена код улаза у зграду садржи обавештења о томе где се налазе одређене ординације и службе и како стићи до њих, али пружа и информације о томе колико има метара до њих и до лифта у приземљу. И табле на спратовима садрже списак ординација и прецизно упутство како до њих доћи. Сва упутства су написана уз асистенцију представника Савеза слепих и слабовидих Војводине.

Неза Ђуркић, слепо лице и представница ове организације, прва је демонстрирала употребу информативних табли и на основу исписаних упутстава обишла је први спрат објекта на Лиману.

– Ове табле су само један корак али и велика помоћ, поготово ако знамо да је популација слепих и слабовидих све старија. Захвални смо што постоје људи који мисле

Неза Ђуркић

на оне којима је помоћ потребна – рекла је том приликом Неза Ђуркић.

Радници на шалтеру информација кажу да су учили да слепа лица користе ове табле, а пацијенти који су се затекли у Дому здравља подржали су ову акцију уз предлог да поменуте табле треба поставити у што

више установа у граду. Др Милка Будаков, начелница у Дому здравља, рекла је да ће се ова установа, уз помоћ града и донатора, и убудуће трудити да медицинске услуге што више прилагоди и осталим особама са инвалидитетом.

М. Мектеровић

СВРЉИГ

Хуманитарна акција пензионера

Удружење пензионера општине Сврљиг ову годину почело је хуманитарном акцијом – прикупљањем новчане помоћи за децу оболелу од рака. Одзив пензионера био је више него добар.

– За само пет сати акције у касу се слило десет хиљада динара и новац је одмах усмерен онима којима је најпотребнији – каже Гордана Крстић, један од организатора акције, и додаје да су пензионери увек спремни да помогну. – Хуманих акција биће још ове године јер је здравље највеће богатство.

Под овим слоганом – здравље је највеће богатство, у

Клубу пензионера у Сврљигу одржано је и предавање на тему „Хигијенско-дијететски режим, болести срца и крвих судова“. Предавач је била Варадинка Сибиновић, специјалиста интерне медицине у Дому здравља у Сврљигу. Скуп је искоришћен и за упознавање са новим видом осигурања и акцијом помоћи у кући. По речима председника и секретара Удружења, Петровића и Ђорђевића, овакви састанци су потребни чланству и они ће бити одржавани у свакој месној организацији пензионера.

С. Ђорђевић

„СТАРА РАШКА” ЗА СИРОМАШНЕ У НОВОЈ ВАРОШИ И ПРИЈЕПОЉУ

Поклонима обрадовали 700 малишана

Хуманитарна организација „Стара Рашка”, из Београда, обрадовала је новчаним поклонима више од 700 малишана слабијег материјалног стања из Нове Вароши и Пријепоља. Поводом Божићних празника њима је подељено укупно 35.000 канадских долара, а средства је обезбедила испостава ове организације у Канади, на чијем челу су Драгана и Горан Вараклић, Пријепољци који живе и раде у Торонту.

Око 300 деце из Пријепоља ових дана добило је по 5.000 динара, док је у Новој Вароши исти износ примило 416 сиромашних малишана. Нововарошке породице које имају једно малолетно дете од организације „Стара Рашка” добиле су 4.000 динара, оне са двоје деце 6.000, док је породицама са троје малишана уручено по 7.500 динара.

– Нажалост, и ове године за доделу помоћи пријавио се знатно већи број деце, али смо због ограничених средстава били приморани да сведемо списак и према нашим критеријумима одаберемо најсиромашније породице. Велики број породица које живе на ивици сиромаштва и очекују било какву помоћ најбоље говори о економским неприликама у овом делу Србије и о оправ-

даности наше акције коју спроводимо у сарадњи са подружницом у далекој Канади – каже Војин Вучићевић, менаџер хуманитарне организације „Стара Рашка”.

Ово је већ седма година како „Стара Рашка”, захваљујући својим члановима у Канади, поводом Божића дели новчане поклоне

сиромашним малишанима и породицама у општинама средњег Полимља. До сада је на овај начин подељено готово пола милиона канадских долара, а више од половине те суме поклон је породице Вараклић – Драгане, Горана и њихово петоро деце.

Ж. Дулановић

ОВЧАР БАЊА

Озваничен статус лечилишта

Овчар Бања, живописна варошица у Овчарско-кабларској клисури, Уредбом Владе Републике Србије званично је проглашена бањом. Ово мало место налази се у лучанској општини на територији града Чачка, на обалама Западне Мораве.

Озваничени статус бање пружа велике могућности за још бржи развој туризма, нарочито здравственог. Град Чачак је власник термоминералног извора којим управља Туристичка организација. Бања је до сада у купатилу са два базена током сезоне могла да прими око 300 пацијената који пате од реуме, спондилозе и последица прелома костију, а сада се стварају услови да се привуку инвеститори и изгради веће савремено купатило са опремом за физи-

калну медицину, као и одговарајући смештајни капацитети. Већ је планирана и изградња специјалне болнице.

Овчарско-кабларска клисура има статус заштићеног подручја јер се ту налази 10 манастира за које се са сигурношћу може рећи да су подигнути крајем 14. века. Посете бројних верника и туриста овим светим местима одавно су учиниле Овчар Бању привлачним и идиличним местом. Осим извора термалне минералне воде, у непосредној близини су и два вештачка језера и низ других терена за сплаварење, спортски риболов, планинарске и спортске активности. Током лета овде се организују атрактивни програми за посетиоце свих узраста.

М. Павловић

Пет кључних сектора

У Стратегији и политици индустријског развоја Србије до 2020. године поред анализа стања и дефинисања основних циљева урађена је и детаљна секторска анализа. За све области је дат преглед стања у претходној деценији и пројекције раста производње, запослености, извоза, приватизације, затим анализа тржишта, предности и недостатака индустријског сектора, стања и пројекција страних директних инвестиција (СДИ). Сектори су обрађени и са становишта регионалног развоја, екологије, нивоа истраживања и развоја и иновација. Овде стављамо акценат на секторе који треба да остваре динамичан раст инвестиција, високу стопу робног извоза и раст индустријске запослености.

Прехрамбена индустрија (трећина укупне индустријске производње) развијен је и значајан сектор за привредну активност целе земље, а посебно за Војводину. Важан је извозни сектор за сва подручја, као и за развој пољопривреде, трговине, угоститељства. Планирано је да до 2020. године производња прехрамбених производа, пића и дувана оствари просечни годишњи раст од 3,94 одсто и раст извоза од 11,3 одсто. У овој индустрији је запослено око 85.000 радника, а до краја деценије тај број ће порастати за око пет одсто. У периоду

2011–2020. године очекује се прилив 2,15 милијарди евра страних директних инвестиција у овај сектор.

Изузетан значај за развој индустрије и укупне српске привреде представља производња саобраћајних средстава. Старт серијске производње аутомобила у Крагујевцу треба да допринесе остварењу просечног годишњег раста од 12,4 одсто и раста извоза од 30 процената. Са садашњих око 500 милиона евра предузећа из овог сектора би на крају деценије требало да остваре извоз од близу 3,5 милијарде евра. У периоду 2011–2020. године у овај сектор се очекује прилив 1,4 милијарде евра СДИ.

За хемијску индустрију пројектован је просечан раст од 8,9 одсто и раст извоза од 12 одсто. Тако би приход од извоза у 2020. години био око три милијарде евра. Ово је најважнији сектор за запошљавање и извоз за јужнобанатску, пиротску и јабланичку област, а други сектор по значају за мачванску, борску, средњобанатску, сремску, моравичку, расинску и шумадијску област. Са садашњих 45.000 запослених планиран је раст радника за око двадесет одсто.

За Србију је важно да оствари значајан раст и у производњи метала и металских производа. До 2010. године у овој области није остварен значајан прилив страних директних инвестиција, али се очекује да до краја деценије он достигне око 850 милиона евра. То би омогућило да се у 2020. оствари извоз од преко три милијарде евра и повећа броја запослених са садашњих 55.000 на око 62.000.

Сектор производње машина и уређаја у Србији чине пре свега производња оружја и муниције, неелектричних апарата за грејање кућних просторија, штедњака, роштиља, пећи, апарата за кување, машина за припрему хране у комерцијалним кухињама. Шанс за развој представља стална и растућа тражња, посебно у земљама у развоју, као и сталан технолошки напредак производа овог сектора. Уз очекивани прилив СДИ од око 365 милиона евра, планира се значајан раст производње и пораст извоза са садашњих 500 милиона на око две милијарде евра у 2020. У овом сектору предвиђа се и раст запослености са садашњих 35.000 на 40.000.

Документ „Стратегија и политика развоја индустрије Србије од 2011. до 2020. године“ писан је у контексту ефеката светске економске кризе и примене новог модела привредног развоја. За спровођење Стратегије важно је континуирано прикупљање података и информација за мерење успешности предузетих мера, а услед утицаја бројних интерних и спољних фактора, након одређеног периода, биће потребно и њено кориговање. Остварење циљева Стратегије – дуплирање индустријске производње на крају деценије у односу на 2010. годину и вишеструко повећање извоза, остаје предслов економске и друштвене стабилности земље.

Душко Вукановић

ПРОИЗВОДЊА МЕТАЛА И МЕТАЛНИХ ПРОИЗВОДА	
1. U.S. STEEL SERBIA DOO СМЕДЕРЕВО	6. ИМПОЛ СЕВАЛ АД СЕВОЈНО
2. РТБ – ТОПИОНИЦА И РАФИНАЦИЈА БАКРА БОР	7. ФБЦ АД МАЈДАНПЕК
3. BALL РАКОВАНЈА ЕВРОПА БЕОГРАД DOO БЕОГРАД	8. УТВА СИЛОСИ АД КОВИН
4. ВАЉАОНИЦА БАКРА СЕВОЈНО АД СЕВОЈНО	9. DOO EURO GAS СУБОТИЦА
5. ЈЕЕР COMMERCE DOO БЕОГРАД	10. DOO EURO PETROL СУБОТИЦА
ПРОИЗВОДЊА МАШИНА И УРЕЂАЈА	
1. КОЛУБАРА МЕТАЛ DOO ВРЕОЦИ	6. ГОША ФОМ АД СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА
2. GORENJE DOO ВАЉЕВО	7. ИМТ АД БЕОГРАД, У РЕСТРУКТУРИРАЊУ
3. АЛФА-ПЛАМ АД ВРАЊЕ	8. ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ АД КРАГУЈЕВАЦ
4. ПРВИ ПАРТИЗАН АД УЖИЦЕ	9. КОМПАНИЈА СЛОБОДА АД ЧАЧАК
5. ХОЛДИНГ КОРПОРАЦИЈА КРУШИК АД ВАЉЕВО	10. GORENJE TIKI DOO СТАРА ПАЗОВА
ПРОИЗВОДЊА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА, ГУМЕ И ПЛАСТИКЕ	
1. ХЕМОФАРМ АД ВРШАЦ	6. БЕОХЕМИЈА DOO БЕОГРАД
2. TIGAR TYRES DOO ПИРОТ	7. TARKETT DOO БАЧКА ПАЛАНКА
3. ХИП-ПЕТРОХЕМИЈА АД ПАНЧЕВО	8. ФЕРТИЛ DOO БАЧКА ПАЛАНКА
4. ХЕНКЕЛ МЕРИМА DOO КРУШЕВАЦ	9. БЕОХЕМИЈА-ИНХЕМ DOO ЗРЕЊАНИН
5. ГАЛЕНИКА АД БЕОГРАД	10. АЗОТАРА DOO СУБОТИЦА
ПРОИЗВОДЊА ПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА, ПИЋА И ДУВАНА	
1. ДИН ФАБРИКА ДУВАНА АД НИШ	6. ГРАНД ПРОМ АД БЕОГРАД
2. АД ИМЛЕК БЕОГРАД – ПАДИНСКА СКЕЛА	7. VICTORIAOIL АД ШИД
3. СОЈАПРОТЕИН АД БЕЧЕЈ	8. ИМ МАТИЈЕВИЋ DOO НОВИ САД
4. СОСА-COLA HBC - SRBIJA AD ЗЕМУН	9. ДИЈАМАНТ АД ЗРЕЊАНИН
5. АПА DOO АПАТИН	10. CARLSBERG SRBIJA DOO ЧЕЛАРЕВО
ПРОИЗВОДЊА САОБРАЋАЈНИХ СРЕДСТАВА	
1. FIAT АУТОМОБИЛИ СРБИЈА DOO КРАГУЈЕВАЦ	6. ФАМ СЕЧАЊ АИ DOO СЕЧАЊ
2. ЛИВНИЦА КИКИНДА АИ DOO КИКИНДА	7. SHIPYARD BOMEX 4M DOO ЗРЕЊАНИН
3. ГОША ФШВ DOO СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА	8. KNOTT-AUTOFLEX YUG DOO БЕЧЕЈ
4. ЗАСТАВА АУТОМОБИЛИ АД КРАГУЈЕВАЦ	9. БРОДОГРАДИЛИШТЕ БЕГЕЈ АД ЗРЕЊАНИН
5. DOO НИКОМ КРАГУЈЕВАЦ	10. ФЖВ ЖЕЛВОЗ АД СМЕДЕРЕВО

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Control panel (1)

System and Security

System koristimo za: bekapovanje (arhiviranje), obnavljanje fajlova, sistemska podshavanja, prikazivanje ram memorije i brzine rada procesora, proveravanje performansi racunara, kao i za azuriranje softvera i drajvera itd.

Security koristimo za: prikazivanje i podshavanje nivoa sigurnosti, proveravanje firewall-a (sigurnosni nivo), azuriranje racunara, otkrivanje nepozeljnog softvera, podshavanje nivoa sigurnosti za internet itd.

Appearance and Personalization

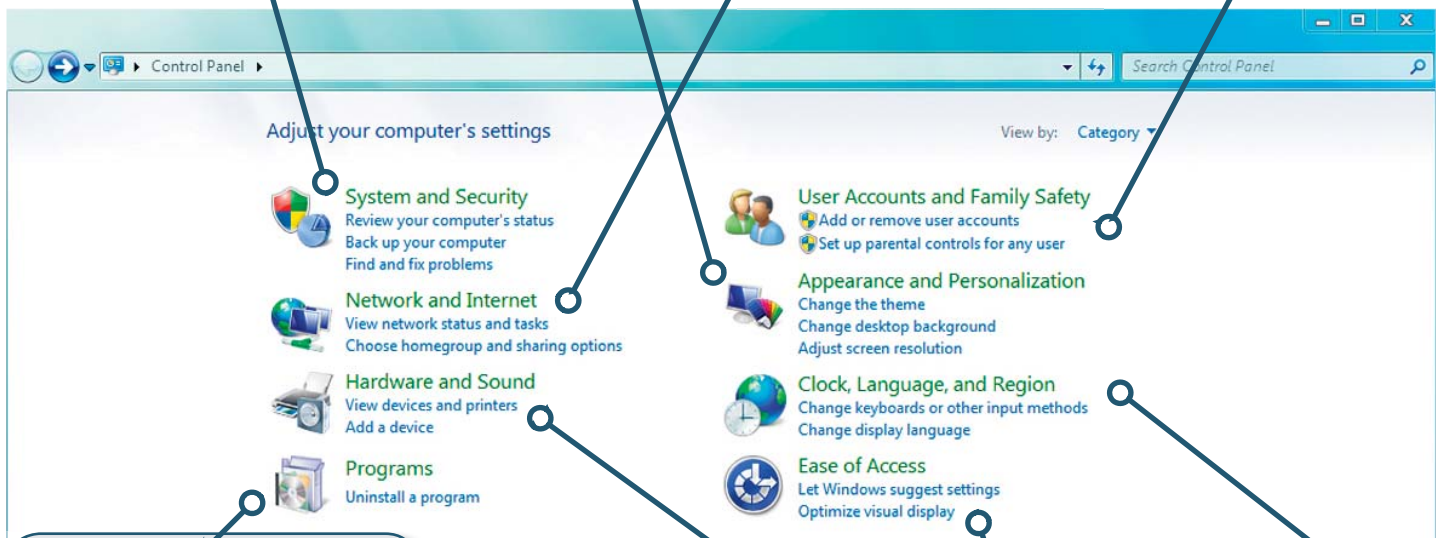
Ovu opciju koristimo za podshavanje izgleda ikona na desktopu, pozadine desktopa ili skrinsejvera, start menija, taskbara i ekranске rezolucije.

Network and Internet

Ovu opciju koristimo za proveravanje statusa mreze i podshavanja njenog funkcionisanja, postavljane karakteristika za deljive (sherovane) fajlove i kompjutere, postavljane internet prikaza i vеза, odreђivanje nivoa sigurnosti za odreђene (offline) fajlove itd.

User Accounts and Family Safety

Ovu opciju koristimo za podshavanje parametara i shifara za korisnicke nagoge, postavljane karakteristika za parental (roditeljsku) kontrolu, kreiranje vеза sa web-sajtovima i onlajn uslugama.

Programs

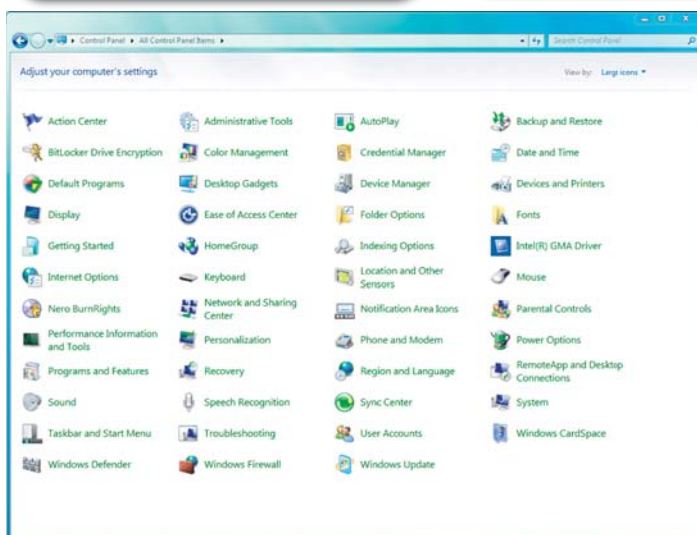
Ovu opciju koristimo za uklanjane instaliranih programa ili segmenata operativnog sistema Windows 7, uklanjane gačeta, prihataje novih programa sa mreze ili interneta, instalaciju novih programa sa CD-a ili diskete itd.

Hardware and Sound

Ovu opciju koristimo za dodavanje i uklanjane štampaca i drugih uređaja, promenu sistemskog zvuka, omogučavanje reprodukcije audio CD-a, postavljane podshavanja za skenerе и камере, azuriranje drajvera itd.

Clock, Language and Region

Ovu opciju koristimo za podshavanje datuma, vremena и временске зоне, језичке подршке за тастатуру, промену начина приказивања бројева, валута, датума и времена.

Ease of Access

Ovu opciju koristimo za podshavanje karakteristika kompjutera koje omogučavaju lakши rad hendikepiranim osobama и односе се на podshavanje tastature, miша, као и на приказ, sluшање и управљање racunarom putem glasovnih команди.

Kada kliknemo na strelicu поред опције Category, која се налази у панелу са десне стране, приказаће нам се опције Large и Small icon. Kada izaberemo neku od њих, videћемо појединачне иконе за podshavanje рада и izgleda operativnog sistema Windows 7.

Предраг Јовановић (Наставиће се)

Необичне комбинације

Брза мешана пита

(за четири особе)

Време припреме: 40 минута

Састојци: 2 јајета, 250 мл јогурта, 150 гр брашна, 100 гр кукурузног брашна, прахак за пециво, 100 мл уља, 150 гр шунке, 200 гр тврдог сира, 3-4 кисела краставчића, со, бибер.

Начин припреме: У посуду умутити јаја, додати јогурт, уље, измешати, па додати брашно са прашком за пециво, со и бибер. Шунку и краставчиће исећи на коцкице, а сир издробити, па лагано мешајући додати смеси од јаја. Тесто сипати у поуљену тепсију и по жељи посути сусамом. Пећи на 220° Ц док не порумени.

Напомена: Могу се додати и други састојци, нпр. кисела паприка.

Сомовина са поврћем и вином

(за четири особе)

Време припреме: око 60 минута

Састојци: Сом око 1,5 кг, 4-5 главица црног лука, чен белог лука, две свеже паприке, љута папричица, 4-5 парадајза, 2 дл белог вина, уље за пржење, 2-3 кашике брашна, сок од пола лимуна, со, бибер, першунов лист.

Начин припреме: Очистити сома, одвојити главу и реп. Опрати га, обрисати и исећи на крупније комаде. Посолити и попрскати соком лимуна те оставити да одстоји 15 минута. У тигањ сипати уље, загрејати га па сваки комад сомовине уваљати у брашно и пржити са обе стране. Пржену сомовину ставити у одговарајућу ватросталну посуду. Посебно на уљу издинстати сецкан лук, па додати паприку и парадајз исецкане на коцке. Поврће динстати уз подливање белим вином док не омекша. Додати зачине, па на сомовину поређану у чинију сипати издинстано поврће. Рерну загрејати на 200° Ц и пећи око 15 минута.

Напомена: Од главе и репа сома можете направити лагану рибуљу чорбу. Сом се такође може пржити и на масти јер добије специфичан укус. Уз овако спремљену сомовину служити барени кромпир и салату.

Јагњеће крменадле са наном

(за четири особе)

Време припреме: 40 минута

Састојци: 8 јагњећих крменадли, 2 већа парадајза, 2 чена белог лука, 4 кашике маслиновог уља, гранчица свеже и мало сушене нане, со, бибер.

Начин припреме: Крменадлама одстранити масноћу, парадајз опрати и преполовити. Бели лук ољуштити и ситно исецкати, додати две кашике маслиновог уља, нану и бибер. Тиме премазати парадајз и крменадле са обе стране. Оставити 15 минута да одстоји. У тигању загрејати остатак уља и на њему пржити парадајз и крменадле око пет минута са сваке стране.

Напомена: Као прилог одлично иде обарен кромпир исечен на четврт, присут уљем и вегетом.

Штанглице са наранџом

Време припреме: 60 минута

Састојци: 5 јаја, 300 гр шећера, 200 гр млевених ораха, 2 кашике презли, 4 кашике брашна, 2 наранџе, 250 гр маргарина.

Начин припреме: Умутити пет беланаца са 150 гр шећера, додати млевене орахе, две кашике презли, две кашике брашна. Све сјединити и пећи у загрејаној рерни око 30 минута на 200° Ц.

Фил: Умутити жу-манца са 150 гр шећера, додати две кашике брашна, кору и сок од две наранџе. Кувати на пари. Кад је готово, охладити и додати маргарин. Умутити и премазати преко печене коре. Сећи у штангле.

НЕШТО О СОБНИМ БИЉКАМА

Собно цвеће су биљке које одгајамо у свом дому због лепих листова и цветова. Прве записе о гајењу цвећа у кући налазимо пре скоро

пет хиљада година у Кини. Сви знамо за висеће вртове Вавилона који су се састојали од биљака гајених у саксијама. Гајење цвећа и

љубав према њему задржала се и до данашњих дана. Биљке пречишћавају ваздух користећи угљендиоксид, а производе кисеоник.

АКАЛИФА

Акалифу чине веома лепом њени густе и жбунасте листови и паперјасте ресе црвене боје које могу бити дуге и до 40 цм. Акалифа може да порасте и преко један метар. Да би остала нижа (35-40 цм), треба је поткресати у пролеће или у јесен. Није претерано захтевна биљка. Треба јој довољно светлости, а што се тиче температуре, подноси и између 13 и 15 степени. Земља током раста треба да буде стално влажна, а у зимском периоду је не треба често заливати али ни дозволити да земља буде потпуно сува. У случају сувог ваздуха, орошавати листове.

АДИЈАНТУМ ПАПРАТ – ВИЛИНА КОСА

Папрат има fine танке гране на којима се налазе лепезасте светлозелени листићи. Одговара јој нормална собна температура, може поднети и 10° Ц. Довољно јој је мало светлости. Земља треба да буде влажна током целе године. Лако се гаји, а у пролеће ће, ако јој се потпуно поткрешу листови, избацити нове још бујније. Може да порасте до 40 цм. Лепо изгледа и у купатилу, где јој место потпуно одговара.

Припремила:
Софија Доминиковић

КАКО СЕ ОДБРАНИТИ ОД НАСРТЉИВИХ ПРОДАВАЦА

Пазите шта и коме причате

Није далеко од памети да су „истраживања“ и анкетања јавног мњења на различите теме уствари само начини да се дође до података о потенцијалним жртвама

Криза која је код нас већ постала пунолетна по свим мерилима (18 или 21 година) као да поново хвата залет, а са њим и све оно што уз њу иде. Између осталог, разноразне преваре лаковерног намстварничтва које, наравно, служе томе да се из ионако испразних или потпуно празних џепова извуче и последња пара. И то унапред и на онолико рата колико је потребно да неко пристане да купи прескуп, њему потпуно непотребну и, неретко, ствар за коју купац уопште и не зна чему служи, али просто не уме и не може да се одбрани од насртљивих продаваца који на кућним вратима или преко телефона изговарају бујицу речи у секунди. Њима полази за руком да слуде и убеде и ужурбане пословне људе који пристану на одређене производе да би их се решили, а како је тек старијим и усамљеним људима којима звонава телефона дође као разонода и главни догађај дана.

А није да нису добро организовани и обавештени ти „продавци магле“ и ствари које не морају чак увек да буду ни непотребне, ни бескорисне, него просто нешто што нисте планирали да купите, нити би вам пало на памет да нису дошли да их нуде. Сви они имају неке своје, ко зна на

који начин стечене евиденције, и формирају базе података са адресама, бројевима телефона, па и датумима рођења потенцијалних купаца. Ако адресу и телефонски број могу да сазнају из именика, и даље остаје прилично нејасно на који начин сазнају дан рођења, сем ако немају приступ неким већим базама података или не користе сопствене методе да дођу до релевантних обавештења.

Зато сви, а посебно старији људи који живе сами, треба да обрате пажњу коме и у коју сврху дају информације о томе где и с ким живе, ко када (ни)је

свашта. Крену, наравно, са честиткама за рођендан, па онда то пређе у причу о попустима које само тог дана, због рођендана, можете добити ако решите да купите то што они нуде.

Иако за неке од тих производа до тада нисте ни чули, а за оне за које јесте не би вам ни на крај памети пало да их купите, после пола сата или сат њихове бујице хвале за то што нуде, а без чега ви више ни пет минута не можете, нећете и не треба да живите (поверујете у то док су ту), пошто је то у том моменту баш повољно, па вам нешто и „поклањају“ по „сим-

Нити знате са ког су вас броја звали, нити на коју су страну са ваших врата отишли. Једини доказ да се све заиста догодило јесте рачун и купљени производ који бисте најрадије избацили кроз прозор или под први камион. Још више се изнервирате када после пар дана исту ствар видите на пијачној тезги, рецимо, где се продаје по отприлике десет пута нижој цени. Или када схватите да то што су вам испоручили као покривач за све сезоне, познатог и реномираног произвођача, уствари највише личи на две велике крпе за брисање прашине, и да нимало не подсећа на оно што се продаје у радњи под тим именом.

Опет, ни то није најгори исход разних анкета и истраживања која се спроводе телефонски или „од врата до врата“. Неретко, све то је само просто „типовање“ стана. Када заинтересовани од причљивих старијих чланова домаћинства, који сматрају да су „деца која се распитују колика је бакина пензија, с ким живи и је ли, јадница, често сасвим сама у кући“ баш златна зато што их интересује једна бакица и што им није тешко да с њом пола сата причају, сазнају све оно што их је занимало, ето њих првом приликом када стан буде празан. Али не да попричају с баком, већ да из њега изнесу све што се за било коју цену може продати.

Зато би сви требало да будемо много опрезнији када се са непознатима на вратима или телефоном упуштамо у разговор о детаљима из нашег живота и навикама. Да нам се не би обило о главу (или браву).

Весна Анастасијевић

у кући, када су рођени, колика су им примања, лична, а колико укупна у домаћинству... јер није далеко од памети да су та „истраживања“ и анкетања јавног мњења на различите теме, од тога да ли више волите „росу“ или воду „врњци“, до тога где бисте највише волели да летујете, у ствари само начини да се дође до података о потенцијалним жртвама.

Када ти „истраживачи“ сазнају када вам је рођендан, да живите сами или да су вам чланови породице на послу „од јутра до сутра“, онда их ништа не може спречити да почну да вас зову, звоне на вратима и нуде све и

бolicној“ цени, а на бескрајан број рата, ви ипак помислите да вам је рекламирани производ апсолутно потребан. Не прође, наравно, ни пет минута од када прекинете везу или затворите врата за незваним гостом, а вама као да је неко подигао вео са очију (и мозга). Одједном вам је савршено јасно да је то што сте управо купили потпуна глупост, да вам уопште није потребно и, што је најгоре, да ћете за то следећих неколико месеци давати добар део своје пензије од које ионако једва преживљавате. И лепо вам дође да сами себи лупите шамар, али повратка нема.

Тек треба да се сагледају пуни ефекти мера ограничења потрошње лекова за смирење, у чему смо до сада били неславни рекордери, али први наговештаји су охрабрујући

Хоћемо ли остати без титуле „бенсединске нације“? За закључке је рано, јер је и за праву слику стања три месеца мало. Ипак, расположиви званични подаци указују на прве конкретне резултате у сузбијању таблетоманије у Србији, што је чињеница која може да радује, мада је треба узети с резервом.

Дакле, откако је Републички фонд за здравствено осигурање јесенас донео нови правилник и поштрио услове прописивања средстава за смирење, односно лекарима опште праксе то право сузио на три месеца, после чега морају пацијента да упуте код специјалисте неуропсихијатра, потрошња ових лекова смањена је троструко, известили су медији последњег дана истекле 2011. године.

Као пример дат је децембарски биланс, са бројем од 321.000 издатих кутија. То је збиља мало, или боље речено упадљиво мање, ако се има у виду ранији уобичајени месечни просек од 900.000 паковања бенседина (дијазепама), бромазепама или лоразепама, најпопуларнијих из групе нимало навних препарата, бензодиазепинских анксиолитика, које је овдашње становништво до сада гутало као бомбоне.

Захваљујући рестрикцији заведеној у последњем кварталу године, салдо за 2011. од девет и по милиона кутија издатих на рецепт био је осетно нижи него 2010. године (10,6 милиона), али тек ће наредни период показати да ли је пад потрошње стваран или је реч о административној варци.

Околност да је у том периоду исписано мање рецепата једино поуздано доказује да су лекари из основне здравствене заштите следили нова пра-

КАД БРИГЕ ОПХРВАЈУ, СПАС СЕ ТРАЖИ У ТАБЛЕТАМА

вила понашања, што се и подразумева, али нико не може да тврди колико је лекова стварно попијено када знамо какве су нам и колике кућне залихе, а поврх тога, ту су и приватни апотекари пословично мање ригорозни.

Како год, простор за неконтролисано узимање лекова који, осим што у разумним количинама и краткорочно могу да помогну, имају лоше и опасно својство да изазивају зависност, сада је знатно сужен, што није прошло без љутитих реакција пацијената.

Поготово се осећају погођеним срчани болесници и особе са високим крвним притиском којима су анксиолитици прописивани као допунска терапија. Како су у питању махом старији људи, њима напор представља и редован одлазак код изабра-

ног лекара, „а сада нас још терају код психијатра“, како се један пожалио у новинама.

Стручњаци, међутим, немају дилеме. „Коме је год бенседин потребан у дужем периоду, треба му и психијатар... Ти лекови су врста психолошке поштапалице која у једном тренутку престаје да има било каква терапијски учинак. Постоји само психолошка зависност... У Америци би психијатар био запрепашћен да чује да пацијент годину дана узима бензодиазепин“, била је категорична у једном интервјуу на ову тему др Мирослава Јашовић-Гашић, недавно директор Института за психијатрију КЦС.

Проблем, знамо, није само наш. Његово оличење је управо Америка где је мит створен, средином прошлог столећа, појавом првих синтетизованих

анксиолитика, као новог феномена и фармаколошког одговора на неурозе модерног доба. Валијум, најпознатији из групе бензодиазепина, који је први пут избачен на тржиште 1963. године, био је један од најтраженијих лекова у америчкој историји, а на врхунцу „славе“, 1978. године, продато је 2,3 милијарде „чудотворних“ жутих пилула.

За популарност и масовну употребу ових препарата, осим снажног подстицаја рекламне индустрије чији вртоглав пробој датира из истог периода, била је заслужна и чињеница да су били безбеднији, односно безопаснији од својих претходника, барбитурата, код којих су прекомерне дозе могле да доведу до смртног исхода.

Код бензодиазепина тај ризик не постоји, осим ако се мешају са алкохолом или дрогом, када су фаталне последице савишмо могуће. С временом се, међутим, дошло до сазнања да дејство ових наоко безазлених средстава није ништа мање погубно на дуже стазе. Већ после три, четири недеље узимања ефикасност опада и дозе стално морају да се повећавају како би се постигао исти учинак. Тако се ствара зависност са врло озбиљним пропратним физичким и психичким последицама, попут замора, поремећаја сна, летаргије, слабљења меморије, па чак и неких облика амнезије.

Све ово не треба схватити као аргумент против ових лекова, већ само против њиховог неконтролисаног узимања. Иначе, у неким врло важним и осетљивим ситуацијама они се могу показати драгоценим и и те како помоћи да се нечије стање стабилизује. Али, само привремено.

Остало треба да буде посао стручњака који осим фармаколошких путева уме и на други начин да помогне човеку да се смири, опустити, ослободи ирационалног страха. Таква помоћ морала би да буде делотворнија и дугорочнија од пилула за којима посежемо олако, брзоплето, из незнања или очајања, свакако од муке, али недовољно свесни да рескрирамо више него што добијамо.

Д. Драгић

Боље је код државе

Док сваки други запослени у приватном сектору има само основну социјалну заштиту, они којима је послодавац била федерална влада пролазе много боље

Било је тога некад и на другим местима – да се пензија одређује према просеку најбоље три године радног века, или чак само једне – па се сад приповеда.

У Америци, где је то још случај – бар кад је реч о онима чији је послодавац федерална држава (или неке од укупно 50 „сједињених“) – о томе се управо дискутује.

У влади председника Обаме и свим њеним агенцијама ради укупно 2.840.000 људи. Занимљиво је да је то мање запослених него што је за федералну државу радило пре 25 година, када је председник био Роналд Реган (3.113.000). Од тога до краја ове године право на одлазак у пензију стиче њих око 700.000.

Ове бројке јесу фасцинантне, али и релативне, јер треба имати у виду да Сједињене Америчке Државе данас имају 310 милиона становника и да је Америка и даље најбогатија држава света. Што не значи да нема „пензијске“ главобоље као и готово свака друга држава на планети.

У овом тренутку главни проблем је што је федерални пензијски фонд кратак за 674 милијарде долара. Отуда дебате да ли је могуће наставити са досадашњим прилично дарезљивим правилима за пензионисање, укључујући и поменуто да се пензија одређује на основу просека најбоље три године у каријери.

То право довело је до тога да благајна владе сваког месеца за пензије, сада већ 1,8 милиона федералних пензионера,

мора да издваја 4,9 милијарди долара. Из овога произлази да је просечна пензија некога ко је радио за државу 31.633 долара годишње, што је око 60 одсто данашње просечне плате запослених Американаца (само нешто мало испод 50.000 долара, такође годишње).

Али, као и другде, просек више сакрива него што открива. Оно што се не види, то је да готово 15.000 федералних пензионера има шестоцифрене годишње пензије – дакле 100.000 долара и више.

То су, како показује анализа најзанимљивијих случајева, „они који су у право време били на правом месту“. Највише је бивших лекара у државним болницама, декана државних универзитета и наравно – политичара.

Рекордер је Ајрвинг К. Џордан, бивши декан „Галоде“ универзитета у Вашингтону (најпознатије образовне институције на свету за оне са оштећеним слухом), чија је годишња пензија 322.272 долара, што значи да је на његовом пензијском чеку сваког месеца 26.856 долара.

Други по висини државне пензије је Макси Д. Лав, који је био вишегодишњи председник

једне кредитне банке за фармере, и чија је годишња плата једно време износила 300.000 долара. Он је само искористио да му пензију одреди најбољи трогодишњи просек, а остало је заслуга индексирања пензија према годишњој инфлацији.

Највишу пензију међу политичарима има бивши конгресмен Роберт Мичел (88), републиканац из Илиноиса, који прима 211.452 долара годишње, иако му је најбољи трогодишњи просек био 146.875. Остало је резултат његовог потоњег посла, као консултанта.

Међу политичарима са шестоцифреном пензијом је и бивши председнички кандидат Боб Дол (изгубио 1996. од Била Клинтона), који данас има 89 година и пензију од 144.432 долара, стечену после 40-годишњег стажа у Конгресу, као републикански представник државе Канзас.

Оно што је, међутим, у извештају Националне комисије за фискалну одговорност и реформе, коју је иначе основао председник Обама, запело за око јесте и пензија данашњег претендента за председничку номинацију, републиканаца Њута Гингрича, који после 20-годи-

шњег конгресног стажа прима 100.200 долара годишње, премда у кампањи коју води „грми“ против федералног разбацавања новца.

Наравно, Гингрич не живи само од пензије: сматра се да је његова целокупна имовина вредна око седам милиона долара зарађених, пре свега, у улози лобисте после успешне политичке каријере, коју би сада да обнови на пиједесталу америчке политике.

У расправи о томе како променити систем и прилагодити га новим фискалним реалностима (буџетски дефицит владе је око 1.500 милијарди долара годишње), један од предлога је да се трогодишњи просек као основица за израчунавање пензије замени петогодишњим, али и да федералним радницима, као и другим запосленим Американцима, пензија у већој мери зависи и од тога колико су за њу издвајали током радног века.

По досадашњем систему, на сваки долар који су током радног века уплаћивали у пензијски фонд, држава је додавала својих 14 долара.

То је сада велики терет и за богату државу каква је Америка.

М. Бекин

ПРОСЛАВА ПРАЗНИКА БОГОЈАВЉЕЊА У ЗАЈЕЧАРУ

Четврто пливање за часни крст

Нико није веровао да ће у промрзле јануарске дане и кроз набујали Тимок, када је температура воде била само степен изнад нуле, његовим таласима запливати 19 храбрих пливача из Рашке, Лесковца, Ниша, Неготина, Бора и Зајечара.

Пливачка стаза од 30 метара врло брзо је савладана на Богојављење да би до часног крста први пут допливао млађани Урош Живановић, 23-годишњи студент из Бора.

У средишту Тимочке епархије, у Зајечару, и ове године, у раним јутарњим сатима,

почела је Света архијерејска литургија Св. Јована Златоустог, у Саборној цркви Рођења пресвете Богородице, и обављено је велико водоосвећење. Свечана литургија на чијем је челу ношен часни богојављенски крст прошла је кроз центар града и дошла на обале Црног Тимока и новоизграђеног спортско-рекреативног центра „Попова плажа“.

Молебан и бацање богојављенског крста у Црни Тимок, пред више од десет хиљада грађана, тачно у подне, обавио је епископ

тимочки Јустин, а позлаћени трофејни крст победнику четвртог пливања у Зајечару, Урошу Живановићу, уручио је протојереј Игор Ивковић, старешина Саборне цркве. Златник и победнички плашт предао му је градоначелник Зајечара, Бошко Ничић.

Ову централну прославу празника Богојављења у Тимочној крајини увеличали су црквени хор, предвођен диригентом Биљаном Ивковић, и трубачи, чланови оркестра „Златне трубе“ из Књажевца.

М. Славковић

КРАГУЈЕВАЦ

Дарови наших руку

Поводом Српске нове године, у Тржном центру „Раднички“, у Крагујевцу, организована је продајна изложба традиционалних производа и рукотворина шумадијског краја, под називом „Дарови наших руку“.

Своје производе купцима је понудило тридесетак излагача. Организатори манифестације били су Градска туристичка организација Крагујевца, локална самоуправа и Тржни центар „Раднички“, који је овом изложбом обележио шеснаест година постојања и рада.

Подршку организаторима изложбе „Дарови наших руку“ пружили су „Шумадија сајам“ и Средња туристичко-угоститељска школа „Тоза Драговић“ из Крагујевца.

М. Сантрач

Деца су највеће благо

Породица Ристић из Врњачке Бање са 13 деце најбројнија је у овом крају, а можда и у целој Србији

Ређу и капитал дома Јасминке и Небојше Ристића чини девет синова и четири кћери, од којих је најмлађа тек рођена девојчица Јана.

– Шта да вам кажем, срећни смо и задовољни, најстарији син ће ускоро прославити пунолетство, Никола има 15 година, Петар 13, Павле 11, затим Бранко 10, Сара 8, Тамара 7, Лука 6, Марко 5, Ђорђе 4, Ивана има две и по године, Матеја 18 месеци и Јана је рођена крајем прошле године. Они су нам све богатство. Ови старији су добри, помажу нама и млађој браћи и сестрама. Нажалост, због познате ситуације у нашој земљи све је мање оваквих примера у Србији, па се бојим да ћемо једнога дана бити мањина у сопственој држави. Тешко је данас преживети и опстати, односно одржати породицу када су захтеви све већи – каже Небојша Ристић, запослен као

контролор у ЈП „Бели извор“, у Врњачкој Бањи.

Ристићи успешно одолевају свим недаћама. Осим Небојшине плате и децејег додатка у износу од 6.500 динара месечно, имају и неколико породичних апартмана о чијем издавању брине Јасмина.

– Нисмо желели никоме да будемо на терету, супруг и ја волимо своју децу и боримо се да им створимо неопходне животне услове. За сада, хвала богу, нема проблема, деца нам не оскудевају ни у чему и не разли-

кују се од вршњака. Ишли су редовно и на екскурзије, славимо им рођендане, идемо у госте... Са нама је и моја сестра која нам помаже у свему, а нарочито око деце када смо Небојша и ја одсутни. Ја сам рођена у Славонској Пожеги, 1970. године, 1990. сам радила у Београду и ту сам упознала супруга, тадашњег бившег официра ЈНА. Боравили смо неко време и у Новом Саду, а онда је Небојша због мајчине болести морао да се врати у Врњачку Бању. Касније сам и ја са децом дошла, рађали смо децу

једно по једно и, ето, сада смо овде у Бањи – прича Јасминка.

Поменути породични апартмани су уствари породична угоститељско-туристичка фирма, специјализована за смештај деце, а нарочито беба.

– Када нам дођу гости са својом децом на одмор, трудимо се да максимално испунимо њихове потребе за смештајем и исхраном, једноставно желимо да се осећају као код куће – објашњава Јасминка.

Брига друштва за породице са више деце пребачена је на локалну самоуправу, али су породице које имају више од петоро деце дискриминисане. За пет ђака који иду у основну школу Ристићи сваке године купују нове књиге, јер старе не могу да користе једно од другог.

– Мене највише нервира људско неразумевање које је свуда присутно због нашег менталитета, нарочито у социјалној заштити, просвети и здравству. Надам се да ће се и то решити, иначе ћемо с временом нестајати као народ – прибојава се Небојша Ристић.

Драган Ивановић

ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ СЕВЕРНОГ БАНАТА

Кика, тиски цвет, лудаја ...

Две од три општине у северном Банату – Чока и Нови Кнежевац – простиру се поред Тисе. Кикинда, међутим, не лежи на обали реке, али има велике туристичке капацитете. Она располаже вештачким језером, надамак центра града, и спортским центром „Језеро“, недалеко од њега.

Недавно је Регионална привредна комора у Кикинди издала туристички водич северног Баната, под називом „Поглед са врха лудаје“. Текст је објављен упоредо на српском и енглеском језику. Ова публикација указује на могућности које кикиндска регија нуди намерницима. Побројане су, на почетку, традиционалне манифестације, почев од Дана лудаје, преко међународног симпозијума скулптуре у теракоти „Тера“, интернационалног фестивала етномузикологије у Кикинди, борбе гусана (по локалном „гускова“) и туцања ускршњим фарбаним јајима у Мокрину, па до војвођанског сабора фрулаша у Иђошу, фестивала добоша-

ра „Даје се на знање“ у Чоки и других, све до знаменитости ових крајева. А знаменитости су, између осталих, сувача – млин на сувом који су покретали коњи, кикиндски мамут „Кика“ и Мамутофест, пашњаци велике дропље – једино станиште ове птице у Србији, Арача – русевине бенедиктинске опатије и друге.

У северном Банату развија се и сеоски туризам, у чије адуе спада етнокућа у Руском Селу, али и жетелачке свечаности у Сајану. Верски објекти такође привлаче туристе својим изгледом.

Винске приче везане су за Винарију у Чоки и Дане виноградара и винара у Иђошу, а еко-туризам недавно су иницирале сове ушаре чије је највеће зимовалиште у Европи управо у центру Кикинде. Феномен цветања реке представља Тиски цвет сваког лета код Новог Кнежевца, а ловни и спортски туризам упутују гостопримство северног Баната.

С. Завишић

КРАГУЈЕВАЦ

Витешка титула Николи Благојевићу

Титулу носиоца Богојављенског крста Шумадије 2012. године понео је тридесетдвогодишњи Никола Благојевић из Крагујевца. Он је, у конкуренцији 33 учесника, на језеру у Шумарицама, у пливачкој трци стазом дугом 33 метра, први стигао на циљ. Николи Благојевићу је ово осми наступ у Богојављенској трци, а у пливању за крст часни у Шумарицама ову титулу је већ освајао 2005. и 2007. године.

Богојављенско пливање, девети пут заредом, организовала је Свебор дружина Шумадија, са благословом епископа шумадијског Јована и под покровитељством града Крагујевца. Духовни покровитељ надметања је стара крагујевачка црква Свете тројице, а помоћ у организацији пружио је велики број јавних и приватних предузећа из овог града. **М. С.**

СВРЉИГ

Пливање за часни крст

На Богојављење, 19. јануара, први пут се у Сврљигу пливало за часни крст. У Тимоку, на температури од једног степена, лед су пробали најхрабрији: Бојан Виденовић, Милан Николић, Милан Здравковић, Војкан Аранђеловић, члан 63. падобранске бригаде, и његов син, Душан Аранђеловић, са само 11 година. Победио је Бојан Виденовић из села Нишевца и за награду је добио ланчић са привеском у облику крста.

Ватрено крштење у организацији Рукометног клуба Прогрес, цркве Свети цар Константин и царица Јелена и многобројних спонзора се исплатило. Неговање и чување обичаја остаје обавеза, а пливање за часни крст лепа традиција Сврљижана. **С. Ђ.**

ЗАЈЕЧАР

Годишња изложба биљобера

У Радул-беговом конаку у Зајечару, поводом тринаестогодишњице оснивања и рада Удружења љубитеља природе, лековитог биља и фитотерапије „Мелиса“, отворена је изложба лековитог биља и чајева и дегустација здраве хране. Изложбу је пратила видео презентација „Молитва са Миџора“ и „Бабин зуб“, чији је аутор стални члан овог удружења, киноаматер Иван Јовић из Зајечара.

Изложбу су отворили Недељко Митић, председник Удружења, и Ванилка Милкић, председник програмског савета „Мелисе“, а учествовали су и чланови Удружења „Нана“ из Бора и пчелари из зајечарског „Тимока“. Председник „Мелисе“ је уручио захвалнице најактивнијим организацијама и

појединцима – Скупштини града Зајечара, Народном музеју, Градском одбору СУБНОР-а, зајечарском КУД-у „Младост“, и суорганизаторима изложбе, а од појединаца професору др Новици Ранђеловићу из Лесковца, једном од иницијатора оснивања „Мелисе“, и Ивану Јовићу, идејном творцу блога на интернету (www.melissa98zajecar.wordpress.com). За пролеће из „Мелисе“ најављују објављивање монографије „Лековито биље Тимочке крајине II“. **М. С.**

ВРАЧАР

Слободан Ребић председник Удружења

На Изборној скупштини Удружења пензионера београдске општине Врачар за председника овог удружења у наредне четири године изабран је Слободан Ребић, који је ту функцију обављао и у прошлом мандату, а који је истовремено и потпредседник Градске организације пензионера. Место потпредседника поверено је Славку Јовановићу, а изабран је и Извршни одбор од 13 чланова и Надзорни одбор од три члана. Једногласном одлуком 33 делегата, из четири месне организације, усвојен је извештај о протеклом четворогодишњем раду, као и оријентациони план и програм активности за наредни период. Од око 14.000 пензионера колико живи у општини Врачар, 1.600 је учлањено у ово удружење.

Активности врачарског удружења углавном су биле усмерене на социјалну и хуманитарну помоћ, пре свега најугроженијим члановима, кроз давање пакета са намирницама, средствима за хигијену, олакшице код набавке зимнице, лекова итд. **М. И.**

КОВАЧИЦА

Активни пензионери

Како јавља Слободан Павићевић, председник Општинског удружења пензионера Ковачице, ово удружење је за своје чланове недавно набавило зимницу и огрев. За 1.200 чланова осигурали су, под повољним условима и роком отплате на десет месечних рата, око 3.000 тона угља и око 1.300 кубних метара дрва.

Слободан Павићевић

Пред Нову годину, удружење је за најугроженије чланове, чије пензије не прелазе 10.000 динара месечно, припремило 250 пакета са уљем, шећером, пиринчем и кафом. Највише су обрадовали најстарије и непокретне, углавном породичне пензионере, којима су лично однели пакете.

Пакети су набављени из средстава Општинског удружења пензионера Ковачице.

Д. К.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Весело за Српску

Руководство Удружења пензионера општине Велика Плана, поред редовних активности на испоруци огрева и основних животних намирница својим члановима, припрема се и за одржавање Изборне скупштине. А по речима Миодрага – Мике Милосављевића, који је у удружењу задужен за организовање прослава, дружења, забава и екскурзија, осамдесет људи трећег доба из Велике Плана прославило је заједно Српску нову годину.

Како смо информисани, великоплањанском удружењу пензионера предстоје и нови и планови за организовање дружења, забава, одласака код колега у друга места... У овој години биће и једнодневних излета и екскурзија, а организоваће се и прослава Дана заљубљених.

Сл. К.

РУМА

„Пензионер“ поново ради

Реновиране просторије популарног „Пензионера“ поново примају чланове Удружења који се у њему свакодневно окупљају, читају новине, играју друштвене игре, а могу и да попију чај или кафу. После урушавања крова и оштећења сале, у мају прошле године, радови на реновирању су завршени захваљујући помоћи локалне самоуправе.

Према речима Ђорђа Продановића, председника румског Удружења, локална самоуправа је издвојила из буџета 2.065.000 динара за поправку крова и уређење ентеријера у сали површине 414 квадратних метара.

– Жеља нам је да овај објекат у центру Руме поред пензионера користе и други грађани наше општине. Трудимо се да и убудуће помажемо најстаријим суграђанима – каже Горан Вуковић, председник општине Рума.

Д. Р.

АЛЕКСАНДРОВАЦ

Основан књижевни клуб

При Удружењу пензионера из Александровца основан је Књижевни клуб који треба да окупи све љубитеље писане речи и уметности. Амбициозним планом рада за 2012. годину предвиђени су следећи садржаји: књижевне и поетске вечери, наградни литерарни темати поводом Дана жена и Дана пензионера, вече посвећено Иви Андрићу и Бориславу Пекићу, сусрети са ствараоцима из суседних општина, обилазак школа, месних заједница и друге активности.

Руководство Клуба чини Управни одбор од седам културних посленика, председник Клуба је Љиљана Рачић Тодоровић, афирмисана песникиња, а њен заменик је Радослав Крпић, аутор неколико песничких збирки.

Састанци ће се одржавати сваког последњег четвртка у месецу, у Александровцу, а планирана су и гостовања, као и сусрети са другим песницима.

Клуб ће по свој прилици носити име Бранка Радичевића, нашег познатог романтичара, пошто су Жупљани недавно посетили Сремске Карловце и одушевљени су стваралаштвом овог песника.

Ј. П.

На лепом плавом Дунаву

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Желели смо да преко листа који сви читамо објавимо да већ годинама чланови Удружења пензионисаних радника Јавног комуналног предузећа Београдски водовод и канализација, захваљујући разумевању управе предузећа, организују незаборавне излете моторним бродом „Топчидерка“ по Сави и Дунаву.

Тако су прошлог лета и јесени организована два прелепа излета Дунавом, и то узводно у правцу Сланкамена и низводно у правцу Гроцке. Ово су биле прилике да, заједно са гости-

ма из удружења пензионера са којима стално сарађујемо, и то из општинских организација Старог града, Сурчина, Бачког Петровца, и месних организација Винче и Бечмена, уживамо у прелепим пејзажима дунавских обала.

У припреми излета својим активностима несебично нам је помагала Организација Савеза самосталних синдиката ЈКП-БВК, чији смо колективни чланови од оснивања нашег удружења.

Мирко Калезић,
пензионер ЈКП-БВК

Некад и сад

Најбоље приватним намештеницима

На првом месту радничко осигурање обезбеђује мале пензије, које ниуколико не одговарају материјалном и културном стандарду живота приватних намештеника. По одредбама Закона о осигурању радника могуће су само две пензије: једна, ако осигураник има 500 недеља осигурања износи осмоструки износ обезбеђене просечне годишње плате; друга: ако осигураник има преко 500 недеља осигурања износи дванаестоструки износ обезбеђене просечне плате. Ако се има у виду да радничко осигурање обезбеђује као највишу плату само 1.200 динара, онда се лако може видети да највиша пензија коју може да обезбеди радничко осигурање није довољна за приватне намештенике. Максимална пензија у радничком осигурању износи око 430 динара месечно. Међутим, у службеничком пензионерском осигурању ствари стоје потпуно другачије. У њему су платни разреди распоређени тако да највиша осигурана годишња плата износи 42.000 динара. Висина пензије износи 30 одсто после пет година осигурања, а касније расте за сваку годину два посто. Максимална старосна пензија износи годишње 46.200 динара.

(Осигурање радника у Краљевини Југославији, 1937)

Пензије за четири врсте корисника

Пензије и накнаде (новчана накнада за телесно оштећење и новчана накнада за туђу помоћ) усклађују се два пута годишње, од исплате за април и исплате за октобар. Пензије и новчане накнаде су од 1. октобра 2011. повећане за 1,2 посто. Вредност општег бода, који се усклађује са пензијама и новчаним накнадама, износи 658,32 динара. Наредна повишица биће за априлску пензију ове године.

Просечна зарада у децембру протекле године је била 43.887 динара. Просечна пензија за категорију запослених у новембру је износила 23.703, док су пензионери из категорије самосталних делатности у просеку примили нешто мањи износ, односно 23.243 динара. Пољопривредним пензионерима је за лањски претпоследњи месец просечна пензија износила 9.357 динара. Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање од 1. јануара преузео је послове обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања, као и послове финансијског пословања, односно исплате права,

који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника. Стаж за професионална војна лица обрачунава се на исти начин као и за све остале осигуранике, а разлика је у томе што ће се за израчунавање износа пензије војних осигураника узимати зарада од 1996. године, другачије од осталих осигураника којима се зарада узима од 1970. године.

Ј. О.

Пензијски стаж није радни

? Милисав Јовановић, Лепенац: Остварио сам инвалидску пензију као занатлија са 26 година, 2 месеца и 16 дана радног стажа и 54 године живота. Укупан радни стаж покрива $\frac{3}{4}$ радног века. Обрачуном ми је утврђена пензија у висини од 76 одсто од основа. Сада имам 69 година живота и 41 годину стажа, рачунајући 15 година проведених у пензији. Молим да ми одговорите да ли имам право на повећање пензије пошто сам провео 15 година у пензији без повећања износа пензије осим усклађивања?

Одговор: Једном стечена пензија, било да је старосна или инвалидска, усклађује се на исти начин, што значи да се време коришћења пензије ни у ком случају се не урачунава у пензијски стаж, а повећања се не дају ни због навршене одређених година живота.

Некада давно, док је у систему пензијског и инвалидског осигурања постојала превремена старосна пензија, а то је било до 31. 12. 1996. године, корисницима те пензије је одузиман одређени проценат од пензије због ранијег остваривања права на старо-

сну пензију. Када би корисник превремене старосне пензије навршио потребне године живота за старосну пензију, престао би да му се одузима проценат на име ранијег одласка у пензију, те би се на тај начин повећавала пензија која је престајала да буде превремена, и прелазила у класичну старосну пензију. Ово се никада није примењивало на инвалидске пензије, јер се од њих није ништа одузимало, на против инвалидске пензије су увек одређиване са већим процентом него старосне пензије за исти пензијски стаж.

Пољопривредно осигурање

? Ранка Илић, Доњи Милановац: Отишла сам у пољопривредну пензију са 60 година живота и 17 година уплаћеног стажа. Била сам пријављена на пољопривредно осигурање још од 1985. године, али пошто се имовина тада водила на мог свекра и осигурање се плаћало преко пореске књижице до 1991. године, нисам могла да докажем уплате доприноса за тих шест година, од 1985. до 1991. године. Због тога ми се одбија 30% од пензије иако ја не тражим да ми се тај стаж призна. Интересује ме која су моја права у вези са овим јер ми је пензија иначе мала, а са овим одбитком примам само 6.000 динара.

Одговор: Овде се конкретно ради о примени чл. 120 Закона о ПИО. На Вас се примењује јер сте Ви били осигураник који је сам себи плаћао доприносе и за кога је приликом пензионисања утврђено да нису плаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање за одређени временски период кад сте били у осигурању. Применом истог члана, у овим случајевима се одређује пензија на основу стажа за који је уплаћен допринос за

ПИО. Од те пензије се одузима $\frac{1}{3}$ ради намирења неизмирених доприноса. Неизмирени доприноси могу једино још да се намире уплатом остатка дуга надлежној пореској управи. Прилагањем доказа о оваквој уплати Фонду ПИО, пензија би наставила да се исплаћује у целости. Све ово не зависи од Ваше воље, да ли Ви желите или не да Вам се стаж за који није плаћен допринос призна у стаж за остваривање права на пензију.

Престанак својства по члану 15

? Босиљка Симоновић, Бољевац: Раскинула сам радни однос као технолошки вишак уз примање накнаде и тада сам имала 28 година стажа за који ми је послодавац редовно уплаћивао доприносе, а имала сам и солидна примања. Међутим, након раскида радног односа, укључила сам се у осигурање по чл. 15 Закона о ПИО и плаћала себи доприносе на најни-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

жу основицу, не знајући у том моменту да ће ми то негативно утицати на будућу пензију, тј. да ће је умањити. Зато сам после краћег времена престала да плаћам, али нисам се одјавила са осигурања и сада имам дуг око 26.000 динара. Сада намеравам да поднесем захтев за пензију и хтела бих да дам изјаву да се одричем осигурања по чл. 15 јер доприноси нису измирени у целости, а да ми се дуг за неуплаћени допринос отпише. Да ли је то могуће?

Одговор: Према чл. 15 Закона о ПИО, према коме сте и Ви извесно време били осигурани, својство осигураника престаје даном за који се лице у свом захтеву определи. То практично значи да треба да одете у своју филијалу ПИО где ће Вам се утврдити који период стажа је покривен већ плаћеним доприносима. Затим треба да поднесете захтев да Вам са тим даном престане

својство осигураника по чл. 15 Закона о ПИО, о чему ће се донети одговарајуће решење. Потом тражите да Вам се тај стаж упише у радну књижицу, а истовремено ће се унети и у базу матичне евиденције. На овај начин се завршава поступак по чл. 15 Закона о ПИО и нећете имати проблема са остваривањем права на пензију са даном испуњења услова за старосну пензију.

Инвалидност II категорије

? Бојанка Велинов, Босиљград: Ја сам наставник разредне наставе. Од 1991. године сам, по решењу Филијале Врање, инвалид II категорије па ме интересује да ли имам право на накнаду инвалиднине за време боловања до 30 дана и преко 30 дана и чија је обавеза исплате те накнаде. Такође ме занима да ли имам право на новчану солидарну помоћ по Посебном колективном уговору за запослене у основним и средњим школама у ученичком стандарду (Сл. гласник РС, бр. 12/09).

Одговор: Што се тиче права инвалида рада II категорије, Вама је вероватно познато да сада постоје само права затечених инвалида рада II категорије. Конкретно, инвалидност друге категорије по Закону о ПИО је престала да постоји 1. 1. 1997. године. По тада важећем закону накнаду инвалидима рада је исплаћивао послодавац само за време проведено на раду. Послодавац је исплаћену накнаду могао да рефундира од Фонда ПИО. У овом делу исплате накнаде ништа се није променило до данашњег дана, с тим да је 2003. године накнада лимитирана на 50% просечне зараде у Србији из претходне године. Све до 1. 1. 2006. године Завод за здрав-

ствено осигурање је исплаћивао накнаду за боловање и за инвалиде рада II категорије као да су радили пуно радно време. Од 2006. године измењен је Закон о здравственом осигурању те се накнада за боловање инвалиду рада II категорије исплаћује само за време проведено на раду, тј. за пола радног времена. То је законска одредба и важи све док се закон не промени. Што се тиче солидарне помоћи, ово право је предвиђено Законом о раду, с тим да се ближи услови за остваривање овог права уређују општим актом послодавца, односно уговором о раду. Иначе, уобичајено је да се солидарна помоћ исплаћује у случају дуже и теже болести.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ТИХО ШУМИТИ	ДРЖАВА У ЕВРОПИ	МЕСТО У СРБИЈИ	НА ТАЈ НАЧИН	ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ	ПОРАСТИ, ИЗРАСТИ	ВРСТА БИЉКЕ, ТРАТОРАК (МН.)
ШЕСТИ ДЕО НЕКЕ ЦЕЛИНЕ							
БУНТ, ПОВУНА							
ВРСТА ПТИЦЕ							
ДЕО ВОЈНИЧКЕ ОДЕЋЕ							
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ БЕКУТЕ				ОСТРВО ЈАДРАНА ОБЛАСТ У ГРЧКОЈ			
ЦРТИЦА У ПИСАЊУ					СИМБОЛ ТИТАНА РАТНА МОРНАРИЦА		
УЗВИК ВЕСЕЉА			ПРЕДЛОГ: ПОКРАЈ АМ. ДРЖАВ- НИК, БИЛ				ГРАД У ШВАЈЦАРСКОЈ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИМЕ ГЛУМ. ТАМИРОФА ВРСТА ВЕТРА					СИМБОЛ ЗА БОР ОЗНАКА НИША	
ОЗНАКА РЕОМИРА		ЛАВОСЛАВ РУЖИЧКА ЛУЖНО ВОЋЕ			НАША НЕГАЦИЈА МАРВА, БЛАГО		
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЖИРАРДО				МЛЕЧНИ ПРОИЗВОД ПЕВАЧКИ ГЛАС			
СТРУКА, МАЈСТОРСТВО						СИМБОЛ АЗОТА УЗВАНИЦЕ	
ВОДЕНИ ВИР							ГОЗБА
ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		ОТКОПАВАЊЕ ЦИГЛАР					
ВРСТА УДАРАЉКЕ				СТ. РИМСКИ НОВЧИЋИ ЗАВЕШТАЊЕ			
ОПУС (СКР.)			ОЗНАКА ЗА ЗАПАД ЖЕНСКО ИМЕ		ТРЕМОЛО (СКР.) ОБАЛА		
ОДРЖАВА- ТЕЉИ РЕДА							МАКЕДОНСКО МУШКО ИМЕ
МЕРА ЗА ТЕЧНОСТ (МН.)						ПРВО СЛОВО СИМБОЛ АРГОНА	
МЕСТО КОД ВЕЛИКОГ ГРАДИШТА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МЕСТО КОД ПАРАТИНА						

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: естрада, караван, средина, павијан, овојак, наратив, ик, Тили, р, Локид, амара, Тари, фе, Ири, жар, Индира, договор, анолис, селен, в, тотали, базе, уњ, о, Итака, ст, Ирак

Брана Николџ

(X)уморне мисли

Преступна година зове се тако само због једног дана више. Ето колико мало треба да се изгуби карактер!

Не гуњђајте због поскупења. Ако је у новој години све ново, природно је да буду нове и цене.

Неко целог јануара прича о дочеку 1. јануара.

Ко је за дочек нове године испразнио новчаник, јануар му је био дужи него гладна година.

Благо мачкама и мачорима! Овог фебруара имаће цео дан и целу ноћ више за љубав.

Фебруар је најбољи месец. Иста плата и пензија за мање дана.

И преступна година зависи од нас. Можемо правити преступе, а можемо пре ступити на посао; пре ступити у пријатељство или љубав...

Исто, а није исто! Деца воле зиму због снега, а одрасли је не воле због снега.

У спорту смо први, у раду стоти. У просеку – златна средина.

Витомир Теофиловић

Милеико Јосановић

Да ли сте знали ...

... да се Земља налази на раздаљини од 150 милиона километара од Сунца и да би млазном авиону прибрзини од 800 км/час била потребна 21 година да пређе то растојање?

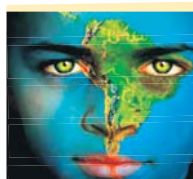
... да је Земља, по хемијском саставу, највећим делом сачињена од гвожђа (32,1 %), кисеоника (30,1 %), силицијума (15,1 %), магнезијума (13,9 %), сумпора (2,9 %), никла (1,8 %), калцијума (1,5 %) и алуминијума (1,4 %), уз преосталих 1,2 % који чине количине осталих елемената у траговима?

... да је највећи на Земљи Тихи океан или Пацифик који, заједно са морима која му припадају, захвата површину од 179.680.000 квадратних километара, односно једну половину свих светских мора?

... да је око 70 % површине Земље под водом? ... да је најнижа тачка на Земљи Мртво мора у Израелу и Јордану, а најдубље место је Маријански ров од 11.034 метра дубине, који се налази у Пацифику, код острва Гуам?

... да је Атлантски океан најпословнији океан света јер се преко њега одвија највећи део трговинског промета?

... да се 22. април у целом свету обележава као дан наше

планете? То је дан када се људи широм света сете планете на којој живимо, сете се ожиљака које јој наносимо и планирају како да јој помогну... А онда тај дан прође, и већина на то заборави.

... да је Индијски океан познат по највећим подводним изворима нафте у свету? Више од 40 процената свих извора нафте на морском дну налазе се у овом океану.

Разлике

Често идем зубару. Због језика.

Они изврнуше чињенице, а ја џепове.

Ја мислио тапшу ме, а они проверавају колико да натоваре.

И на путу за бољу будућност постоји ограничење брзине.

Све смо изједначили, а испадоше разлике.

О празном стомаку одлучује туђа глава.

Себи дигао намештај, а жирантима намештаљку.

Уместо из купуса, једем месо из статистике.

Цене расту, наша демагогија је све јефтинија.

То што вас ништа не погађа, не значи да нисте на нишану.

Шта ми вреди што сам јака особа, кад су ваше симпатије слабе.

Од стручне спреме, најјача му квалификација за туђе послове.

Кад бисмо речи сејали у њиве, никло би много корова.

Обрен Пантић

Лековите мисли

Кад погледам у новчаник, видим да могу да зимујем на – Ташмајдану.

Цвет у вазни и пензија у руци брзо увену.

Неки политичари не знају граматику. На своје грешке никако да ставе тачку.

Кад дође до поплаве критике, удави се само ситна риба.

Због шапутања по ходницима многи изгубе добар глас.

Негативна биографија код нас се најлакше избрише – еврима!

За разлику од плана, закуска увек буде на време.

Морам код лекара. Властити финансијски ослонац сасвим ми је анемичан.

Многи зраче кичму. Често им је, због посла, савијена.

Машине су нам на европском нивоу, а радне навике на балканском!

Душан Старчевић

